Anul II Nr. 15

4 pagini 3 Lei

DUMINICA 2 FEBRUARIE 1941

REDACȚIA
ȘI
ADMINISTRAȚIA
BUCUREȘTI
Str. Popa Petre No. 42 Etaj III
Telefon 2.33.55

ÎNVIEREA

SAPTAMÂNAL DE POLITICA ȘI CULTURA ROMÂNEASCA

DIRECTOR
TOMA VLADESCU

ABONAMENTE
Pentru particulari 150 lei pe an
Pentru autorități 1000 lei pe an

Inscris la Tribunalul Ilfov Registrul periodicelor sub Nr. 93/940

EXPLICAREA GARZII DE FIER
EXPLICAREA GENERALULUI ANTONESCU

de TOMA VLADESCU

Intârzierea apariției noastre care ne-a fost impusă de dificultățile excepționale ale tipografiei la care lucram, a avut totuș lucrul acesta bun că ne-a lăsat un mai lung răgaz ca să putem considera tragicele zile prin care am trecut. O perspectivă încă insuficientă desigur, cu multe colțuri intunecoase, cu atâtea pete de umbră... Cine să știe ziua în care tot adevărul, tot lucrul ăsta pe care-l trăim se va putea cunoaște întreg!

Și care ar fi fost strigătul nostru în primele zile, în primele ceasuri chiar? Știu și eu... Stupoare poate! O sfâșiere amară, durere! Așa-dar totul să se termine, așa cum s'a terminat! Și să nu mai putem crede, să nu mai sperăm în nimic... Acelaș sânge vărsat — și vărsat de omul chiar care a făcut totul ca să-l apere și să-l onoreze! Cine ar **înțelege**, ce minte ar mai putea să priceapă... Generalul a mers de atâtea ori până la sacrificiul propriei lui cariere — glorioșii lui epoleți de mare soldat — până la sacrificiul vieței chiar, pentru acest sfâșietor tineret pe care n'a sfârșit să-l iubească... Generalul acesta care știe să vorbească totuș mângâind — în mângâieri care dor! Durerea se prelinge aproape ca sângele închegat al unei inimi rănite, chiar pe marginea acestor aspre profesiuni de credință pe care el ni le-a făcut în zilele grele... Generalul acesta în sfârșit care, când se vede adus în ceasul greu al armelor, gloanțele lui pornesc atunci par'că amestecate cu lacrimi — și mitralierele plâng! Ah, dacă ele ar fi putut lovi numai pe mișei, pe uneltitori, pe canalii — dacă ar putea să scape de subt focul lor atâtea admirabile vieți pe care Generalul încă le iubește, chiar rătăcite, pe care nimeni nu le iubește ca el!

— „Tineri dragi...", zice el. Cuvântul a răsunat ca un lung fior subt aceste bubuituri de tun — când, scăpând el însuș de gloanțe, Generalul a fost silit să le trimită acolo chiar... unde inima lui era! Părintele care-și lovește copilul, dar fiecare lovitură pe el l-a durut întâi... Și pe el l-a zdrobit. „Tineri dragi...", — în toată această aspră și sumbră dramă! Momentul este unic — și apăsarea lui e covârșitoare.

„MITUL" LEGIUNII

Și totuș încă nu am fi înțeles. Acest sânge tânăr care din nou se varsă — ne doare prea mult ca să putem cuprinde chiar necesitatea lui! Și acești tineri, cei cari vor fi fost sinceri legionari între ei, chiar așa, rebeli, cădeau și ei deopotrivă cu aceeași pecete de sublim subt gloanțele unui acelaș destin... Poate că o nouă jertfă a Legiunii era necesară, prin acești puțini! Poate că trebuia să se plătească în sângele ăsta atâtea grele păcate ireparabile altfel, — și să fie jertfa aceasta o nouă purificare, a Legiunii însăși! „Grăuntele" poate trebuia din nou să moară — pentru ca din nou să rodească...

„Une surabondance de grâce se prepare quelque part", — spunea Maritain, știind în viețile noastre atâta mizerie atâta lipsă de adevărată Iubire. Și e sigur că acest sacru depozit, care ne ridică, atunci când este, puțin mai sus de pământ, numai prin aceste jertfe se poate lucra... Și totuș nu am fi vrut să pricepem, — nu am fi înțeles!

Dar iată cum cred că e adevărul. Prin acest duh al Legiunii, fără îndoială că s'au liberat în atmosfera noastră sensurile unei vieți de o tensiune aproape necunoscută, în care ardeau formele unui Absolut poate pentru prima oară atâta de viu — și în care mai ales un „Om", implacabil de data asta, încerca să trăiască. Un mit mereu ascendent — până la cer?, până la Dumnezeu? —, aceasta era „Legiunea" care se desăvârșea în absolută dăruire, în formele reci și în rigorile morții. Nu știu dacă lucrurile astea se vor fi găsind toate în Cărticica Șefului de cuib, în disciplinele lui Codreanu, sau dacă nu se vor fi găsind poate, inițial, în anumită predică a lui A. C. Cuza — dar e un fapt că ele s'au compus, au prins corp, au început să trăiască, după cum e sigur că Legiunea le-a dat o mai puternică vieață și tot ea a avut prilej să le stropească mai abundent cu sângele ei. Nietzche ar fi iubit cu siguranță acest suflu al Gărzii de fier — cum au trebuit să-l iubească până la sfârșit toți aceia cari au nostalgiile absolutului, ale frumuseții pure, ale lucrului înalt și desăvârșit, sau chiar aceia cari, dacă nu-l cunosc lucrul acesta, sunt în stare totuș să vibreze de atingerea lui atuncea când îl presimt.

Printre aceștia îl văd pe Generalul Antonescu, așa îi înțeleg sfâșierea de acum — și numai astfel pricep dece el vrea să facă „adevărata legiune" și s'o continue. A fost atins de aripa unei minuni la care nu mai renunță fiindcă n'ar mai putea renunța — n'ar mai fi disponibil, n'ar mai fi liber s'o facă — întocmai ca această fecioară a Luceafărului din cel mai frumos poem românesc:

> **Tu ești din forma cea dintâi**
> **Ești vecinica minune.**

*

Decât minunea asta tocmai fiindcă era a noastră, a oamenilor, participa firește de servitutile omenești, în așa fel încât ea însăși trebuia „omenește" organizată ca să poată dura pe pământ! Flacăra aceasta care sbura peste noi, cu acest fior al ei de atâta teribilă vieață, — cine s'o capteze totuși, cine s'o prindă! Altfel spus, dacă „ideea" era atât de înaltă — și cuvântul e destul de sărac! — ea era totuș în largă măsură dependentă de noi toți cari trebuia s'o simțim mai întâi, s'o prindem desigur, s'o organizăm, s'o lucrăm, s'o facem în sfârșit definitiv a noastră. S'o spunem mai plat și mai simplu: „ideea" avea nevoe de oameni... Oamenii trebuiau s'o servească. Aici a fost marea încercare. Și aici trebue să vedem că a fost prima cădere, — cea dintâi etapă, tristă, în drumul de flăcări al Legiunii.

o inutilă violență apoi, care se răstea din fruntea oficioaselor, unde iscăliturile de cele mai multe ori erau foarte puțin românești — și pretutindeni o stare de alarmă creea această neliniște, această nesiguranță, această anarhie să spunem cuvântul, pe care aproape ne doare s'o amintim! Ne simțeam toți amenințați, intr'o țară în care s'ar mai fi găsit totuș, s'ar fi găsit încă, destui mizerabili și destui vinovați cari ar fi trebuit, ei, pedepsiți și mai ales ei înșiși legal pedepsiți!

Justiția în sfârșit, pe care am fi vrut-o implacabilă — cum stăruim și astăzi s'o vrem — era strâmbată totuș de multe ori ca însăși în aceleași formule de arbitrar, așa încât nimic nu mai izbutea să rămână din tot ce am fi vrut să fie majestatea ei într'un Stat Legionar! Și s'o spunem acum, s'o spunem așa cum am fi vrut s'o facem din prima zi dacă s'ar fi permis.. Să lăsăm la o parte pe acești morți dela Jilava — să-i lăsăm ca neinteresanți la o parte! Asasinii unui tineret de atât de înalte comori, firește că nu meritau decât acest uragan care i-a nimicit, după atâta furtună pe care ei înșiși au semănat-o. Nu meritau nici alt sfârșit, nici alte pedepse... Firește! Ar fi fost mai bine totuși, mai bine fără îndoială ca aceste pedepse să fi fost „pedepse" cu adevărat, să fi fost date adică de un tribunal legiuit... Să uităm însă și să lăsăm la o parte totul!

NICOLAE IORGA!

Dar Madgearu? De ce! E mai mult decât o cruzime,—este absurd! Dar Niculae Iorga, el desigur, el mai ales, el în sfârșit! Numele ăsta care pare că astăzi ne strigă, lăsând în noi o rană care nu se mai vindecă — numele lui mai ales pe care încă nimeni nu l-a rostit! Să fim atunci noi cei dintâi! Și este aici puțin orgoliul nostru din totdeauna... Singuri am încercat altădată să strigăm oroarea noastră împotriva asasinării lui Codreanu — și numai censura de atunci ne-a putut opri! Dar astăzi Nicolae Iorga e lângă noi — și numele lui îl strigăm Suntem tot singuri... Firește! O facem cu toate riscurile fără îndoială — riscuri de care suntem perfect conștienți! — o facem însă cu această conștiință a sacerdoțiului pe care ni-l impune scrisul nostru de aici, cu nevoia mai ales de a ne libera noi cel puțin, de a nu ne confunda nici azi, cum niciodată nu ne-am confundat, în tăcerile comode și în marile lașități ale zilei! Nicolae Iorga, atunci... Aici să fie strigat numele lui întâi — este onoarea noastră și va fi onoarea acestui ziar! Este un „lux" unic — un lux de curaj, se pare! — pe care cititorii vor ști să-l priceapă. Greșelile lui, greșelile lui N. Iorga? Doar noi le cunoaștem! Suntem cei dintâi care le-am demascat — întâmplător însă atunci când N. Iorga era destul de puternic și când toate riscurile nu erau decât pentru noi! Am fost dați noi înșine în judecată, — am continuat... Nu era nimic! Câte bunuri însă ale lui N. Iorga nu veneau din plin să răscumpere atâtea mari greșeli, care nu arătau totuș decât o nevindecat... și orgolioasă copilărie! Și mai ales cine s'ar fi gândit să-l suprime, să-i ridice vieața!

Cu toate astea, în faptul unei seri din cele mai triste din câte numără neamul acesta, când primele stele se arătau îngândurate pe cer, N. Iorga, acest mare copil, ...acest mare copil de geniu, a fost ridicat din casa lui, dintre cărțile lui, din singurătatea lui pasionată numai de studiu în ceasul acela, și a dispărut pentru totdeauna într'o mașină cu asasini cari l-au măcelărit la jumătate de drum!

Cu omorul acesta noi ne-am găsit toți pentru totdeauna descoperiți... Un om ne lipsea, și el nu lipsea numai zilei de azi! Un om pe care nu-l mai înlocuia nimic... Tumultul lui, stins acum în grozava tăcere a morții, ne făcea pe toți mai săraci — și simțeam un fel de stigmat al paricidului care brăzda par'că toate frunțile noastre.

S'a stropit însă cu sângele lui nu numai această nefericită țară! Dar tot pământul... Toată lumea în care aceste simple silabe „N. Iorga", aveau și vor continua să aibă rezonanțe pe care dincolo de hotare niciun nume românesc nu le-a mai cunoscut până azi! Și poate s'a ucis chiar mai mult — e sfâșietor aproape să ne gândim! — s'a ucis cel dintâi soldat pe care granițele noastre l-ar fi avut în ziua apropiată, când ele vor fi puse din nou în discuție... Când nimeni nu le va mai apăra cu aceste arme ale întregului nostru trecut, — pe care N. Iorga singur putea să le aibă!

*

Iată ce se cade, cu toată vehemența, să spunem astăzi tineretului nostru — chiar dacă se pare că acum ar fi mai mult ceasul tăcerii, un ceas în care nimeni nu mai îndrăznește să vorbească liber și clar! Noi o vom face totuș! E singurul avut pe care-l păzim — este demnitatea scrisului nostru. Altfel scrisul acesta ar semăna poate cu al tuturor și n'ar mai avea alt preț decât al maculaturii pe care o vindem...

Dar știm firește, și acelaș scrupul al perfectei onestități ne obligă s'o spunem... Să nu îngropăm Legiunea subt atâta monstruos păcat, subt tot sângele ăsta care astăzi ne doare atât! Știm, suntem informați că la primele semnale, șefi legionari au alergat cu toată graba să apere ce s'ar mai fi putut apăra și să oprească atâta oroare care se consuma undeva, în câmp, unde un om sfărâmat murea singur și răstignit. E o mare consolare desigur, — dar ea nu schimbă totuș nimic și N. Iorga nu a murit mai puțin! Nici atâtea incalculabile greșeli nu se mai pot repara... Astăzi rămânem triști, rămânem învinși peste vaste dărâmături — în care s'a năruit parcă ceva din fiecare din noi!

Păcate care nu se puteau arăta
Lupta noastră!

Erau așa dar gesturi, erau acțiuni care treceau dincolo de voința legionară și strâmbau astfel înaltele destine pe care toți le-am fi avut. Vechile idealuri mureau par'că înnăbușite subt spuza aceasta care se ridica pe deasupra — și peste atâtea nobile figuri tinerești, o mască hâdă începea să apară, un chip altul cu totul pe care se puteau descifra toate amenințările crimei. Dar erau mai ales păcate pe care nimeni nu le putea arăta, pe care nu era permis să le spunem... De câte ori am încercat s'o facem aici! Ziarul nostru n'ar fi vrut să fie decât această liberă, această permanentă colaborare. Să lucrăm la unitatea reală a unei țări atâta de împărțite, să prevenim greșelile, să le spunem pe nume atunci când încă se mai puteau îndrepta.

Cititorii noștri nu vor cunoaște însă niciodată, nici nu vor putea bănui acest zbucium de fiecare zi, perseverența, toată drama pe care noi am trăit-o aici, în aceste șaptesprezece săptămâni de când apărem. In această luptă, cea mai grea din câte ne-a fost dat vreodată să ducem! Dar atâți prieteni cari ne-au cunoscut și ne-au urmărit mai de-aproape, au avut prilej să vadă, în sfâșierea noastră chiar, această aspră luptă fără egal.

Ei știu că Vinerea de pildă, când dădeam ziarul acesta la tipar, și când mai întâi îl treceam firește pe la censură, era pentru noi Vinerea patimilor în care ne găseam fizic zdrobiți după o luptă de atâtea ori inutilă! Mergeam personal la acești censori — în cari eu onorez și astăzi un sincer fanatism care mi se impunea totdeauna cu o inflexibilă dar amabilă hotărîre — iar seara, după trei sau patru ceasuri de mari tocmeli, în care se discuta fiecare cuvânt, fiecare subliniere, fiecare virgulă chiar, cădeam extenuat lângă șpalturile mele unde adeseori nu mai trăia aproape nimic din gândurile de la început... De două ori ziarul acesta nu a putut să apară! Vom publica aceste articole, le vom publica pe rând — și vor vedea atunci cititorii dece noi eram interziși, dece nu eram destul de patrioți și nici destul de români probabil, dece nu trebuia să vorbim... Fiindcă într'adevăr, încercând să strigăm adevăruri, nu voiam decât să servim Legiunea și firește Statul, el însuși!

Dar acest feroce exclusivism absurd, desordinea aceasta care se resfață pretutindeni, aceste gesturi, aceste acțiuni care treceau mult dincolo, dacă nu chiar trădau Legiunea, nouă ne arătau altceva și ne deschideau adevărați ochi îngroziți... Ceva părea într'adevăr că moare subt ochii noștri și lucrul acesta-l vedeam. Era o scădere, era o pierdere de fiecare clipă — și cum am fi vrut să strigăm adevărul! De câte ori, cu atâtea riscuri, cu toate riscurile noastre, am încercat totuși s'o facem!

Nu erau desigur „legionari" toți acești „Stângă" și acești Stoicescu, acești „Coniac" (din „Str. Pipăilă"!) și atâți diverși briganzi cari-și adunau depozite sunătoare, nici toți acești „polițai" ziși „legionari" cari arestau la bunul plac și liberau apoi cu un destul de ridicat tarif, — nu, toți aceștia nu erau legionarii adevărați crescuți la marile temperaturi ale unei alte vieți: nu erau, ele, aceste vibrante suflete de sărăcie și cinste crescute în cumplita disciplină a jertfei lui Corneliu Codreanu!

Țara, Generalul și Legiunea - Conflictul

„Dacă am simțit noi „Legiunea? Ideea care o rezumă, acest „frumos", suflul acesta care aducea parcă un ger de alt orizont, acest grăunte de absolut și acest sublim pe care l-am numit „Legiune"? Cine ar putea s'o conteste! Cine să nu fi văzut că el ne-a atins adânc și ne-a însemnat, dacă nu pe toți, în orice caz pe cei mai mulți dintre noi, — și pe General cel dintâi.

Nu mai era vorba în țară de „opoziție" — cuvântul părea aproape anachronic și perimat — nimeni nu se mai gândea și nici n'ar mai fi vrut „să dărâme" regimul, dar era par'că numai o aspră dorință, o înfrigurată sete de eroism care ne devora pe fiecare din noi. Acesta era poporul anonim și neștiutor, aceasta era „massa". Peste atâtea grele căderi, peste atâtea păcate pe care le-am încercat cu toți și le știm, poporul acesta înțelegea Legiunea ca o revoluție nu numai naționalistă, nici numai morală chiar, nici socială numai, dar o revoluție spirituală mai ales în propriul înțeles al cuvântului. Un profund apel la intactele energii care au fost atât timp oprimate, o adevărată asceză pe care și-o dădea un popor, o febrilă chemare la eroism! Aceasta era Legiunea, — aceasta este — și tot astfel va trebui să rămână, fiindcă n'ar fi mai mare greșeală decât să fie suprimată în spiritul ei, care fecundează țara, o reîntinerește și e propriu s'o cheme la cele mai orgolioase destine.

In orice caz, noi așa am văzut-o...

Iar Generalul? El o va fi în-

țeles cel dintâi! Dacă ne îngădue s'o spunem, păcatul lui a fost poate numai de excesivă iubire. Generalul a zis „Legiunea" și a vrut ca în cuvântul ăsta totul să fie spus. S'au nedreptățit astfel mult timp atâția oameni de caracter, de lumină și de curaj, de cinste și poate de jertfă, cari e paradoxal să spunem că în Legiune nu ajungeau să fie primiți, iar dincolo de ea rămâneau ca și când n'ar mai fi fost Români, ca și când ar fi fost în afară de Stat și în afară de lege. Generalul nu va fi vrut asta desigur, — dar cuvântul, îndemnul, toate exhortările lui n'au fost de ajuns, nici chiar până în ultima clipă, ca să restabilească marea solidaritate a unei țări cinstite și să reașeze în prerogativele lui un mai întreg adevăr național.

E sigur însă că așa a început conflictul. Și fără îndoială că nimic nu l-ar mai fi putut evita...

*

In timp ce noi așteptam toți, să fim auziți, să mergem pe drumul ascendent al minunii, în care credeam și pe care voiam s'o vedem, în vreme ce am fi nădăjduit să se aleagă cei buni de cei răi, să se trieze caracterele, conștiințele și să se redea astfel Țării sufletul ei unanim,— am văzut dimpotrivă, și în fiecare zi vedeam mai mult, că tocmai lucrul acesta întârzia să se facă!

Era într'adevăr, și sub toate raporturile, un paradoxal refuz, pe care nici azi nu-l pricepem, al țării cinstite, care se oferea. Era

O minune care cădea... Cauzele — Intrușii!

Și noi cari singuri am încercat să protestăm public împotriva asasinilor lui Codreanu, tot astfel acum, când legionarii sunt goniți și înfrânți, vrem să strigăm adevărul lor — chiar dacă și azi ne găsim tot în afară de aceste decimate rânduri...

Ce a fost într'adevăr, ce s'a petrecut? Am spus că oamenii n'au știut să prindă atâta minune în zbor — ... en train de disparaître — și nu s'au priceput s'o servească. Aici este drama, — acesta a fost răul inițial! El n'a făcut decât să se accentueze, să dureze, să crească.

In timpul într'adevăr în care țara era atât de absurd refuzată, cu tot ce avea ea mai sincer și bun, mai asimilabil în duh legionar, pe de altă parte totuș, și pe nu știu ce dosnice porți, infiltrări nedemne izbucneau să apară, ca o gravă ofenteau... dincolo de atâtea inaccesibile ziduri, — și aceste apariții echivoce, aceste suspecte figuri, în aceeași măsură în ca-

Continuare în pag. 4-a

DOCUMENTARI

Dela proletar la muncitor

de DR. OTTO REICH VON ROHRWIG

dela Institutul de Științe muncitorești al Frontului German al Muncii din Berlin

ESS. — „In fața interesului superior al națiunii, nu există patron și nu există lucrător, ci numai oameni care muncesc în interesul întregului popor". Prin aceste cuvinte ale lui Adolf Hitler se explică toată transformarea care s'a petrecut în mijlocul muncitorimii germane.

Inainte de preluarea puterii de către național socialism, burghezia avută a făcut să se nască o problemă muncitorească din aspirațiile îndreptățite ale muncitorului pe tărâm politic, social și cultural și a încercat să dea o bază științifică acestei probleme. Timp de patru generații s'a discutat mereu asupra acestei probleme muncitorești, artificial construită și s'a trecut cu vederea tocmai faptul, că muncitorul se proletariza din ce în ce mai mult și devenea o minge în mâna intriganților și aventurierilor politici, lipsiți de conștiință. Rezultatul „științific" al acestor bâjbăeli, care au durat ani de zile, este extraordinar de redus și el s'a rezumat la concluzia, că problema muncitorească ar putea fi rezolvată numai prin ridicarea salariilor și câteva măsuri de protecția muncii, cu totul nesatisfăcătoare.

Național socialismul a luat inițiativa cu totul pe altă cale. Inspirându-se din fraza de mai sus a lui Adolf Hitler și punând o stavilă categorică proletarizării continue. Prin crearea Frontului German al Muncii, ca organizație tutelară a tuturor celor care lucrează, s'a dat viață unei instituții ale cărei atribuții se întind dela cele mai generale probleme social politice, până la supravegherea organizațiilor de ocrotire socială din cele mai mici industrii. Această instituție asigură ideia conducătoare de acțiune și face să progreseze spiritul de comunitate socială, care cuprinde pe toți membrii unei uzine și pe toți care poartă răspunderea într'o acțiune voluntară, în folosul binelui și camaraderiei.

Se asigură astfel principiile egalității sociale în ceeace privește salariile și condițiile de muncă, previziunea accidentelor de muncă și nu mai puțin realizarea unei educații de specialitate. Iar pentrucă politica socială a național socialismului are drept țintă nu micșorarea ci sporirea randamentului, Frontul German al Muncii, s'a dedicat cu deosebit pasiune problemei ridicării trupești și sufletești a muncitorului, problemei satisfacerii lui în viața de toate zilele, pentru ca forța și sănătatea lui să-i sporească puterea de muncă.

Comunitatea uzinei este nucleul acestui dispozitiv social-politic și ea este deasemeni punctul central al legii pentru organizarea muncii naționale din Ianuarie 1934, prin care se pun bazele unei constituții a muncii național socialiste. Frontul German al Muncii, care este în spiritul acestei constituții, comunitatea care educă și organizează viața tuturor muncitorilor, nu va putea lua în niciun caz o formă care solidarității proletarilor în lupta contra patronilor. Principiul conducătorul care intervine în mișcarea politică la ridicarea întregii ordine sociale își găsește aplicare și pe tărâmul economic în fiecare uzină. Poziția conducătorului uzinei în situația sa de individ în slujba muncii naționii înzestrat cu dreptul de a dispune față de colaboratorii săi, dar având în acelaș timp deplină răspundere pentru binele lor, reprezintă noua formă de raporturi sociale pe tărâmul economic. Pe de altă parte poziția lucrătorului față de patronul întreprinderii are cu totul alt înțeles în noua organizație economică.

Pe când socialismul cere din partea fiecărui individ o activitate cât mai mare și deci oarecare abnegație, aceasta se face în scopul binelui comunității. Politica socială național socialistă, îndreptându-și atenția asupra binelui trupesc și sufletesc al muncitorului a proclamat dela început alără de dreptul la muncă și bucuria muncii. Urmează de aci, că Frontul German al Muncii și-a dat toate ostenelile să ridice la un nivel mare răsplata muncitorului pentru activitatea lui. S'a dat deasemeni o deosebită atenție organizării unor ateliere sănătoase și plăcute.

In sfârșit a trebuit rezolvată din nou vechea problemă a raportului corect dintre timpul de muncă și timpul liber. S'a recunoscut cât de importantă este pentru viața muncitorului, posibilitatea de a-și folosi în mod util timpul său liber. Ceeace s'a încercat înainte prin numeroase sforțări izolate, se face acum conform principiilor național socialismului, numai în cadrul comunității populare. Marea organizație „Kraft durch Freude" nu are drept singură preocupare distracția membrilor ei, ci ea are drept țintă o viață muncitorească împrospătată și întinerită mereu, prin desvoltarea trupului și a sufletului și vrea să ofere muncitorului legat de cercul mic al vieții sale de toate zilele posibilitatea de a se simți un membru conștient al timpului său.

Ca să încheiem, vom cita două fapte care ilustrează perfect poziția muncitorului în noua Germanie. Festivalurile Wagner de la Bayreuth rezervate înainte numai „celor zece mii" sunt vizitate an de an începând din 1933 de mii de muncitori germani, cărora organizația „Kraft durch Freude" le înlesnește călătoria prin trenuri speciale. In anul de răsboi 1940, festivalurile n'au fost decât pentru muncitori și soldați.

Mii de muncitori germani fac în fiecare an croaziere de iarnă spre Madeira și Italia — ceeace era înainte un lux numai pentru foarte puțini.

Aceste două exemple ar putea fi sporite oricând. Ele arată următoarele: In Germania național-socialistă muncitorul se bucură de aceiași considerație ca oricare alt individ, care muncește pentru comunitate. El nu mai este un proletar, ci un membru egal îndreptățit al comunității poporului, iar criteiul pentru o situație în această comunitate nu mai este nașterea, banul sau „educația" ci numai randamentul pentru comunitate.

GERMANIA ȘI RAZBOIUL

de Gerhart Hauptmann

Cel mai mare poet dramatic al Germaniei de azi, Gerhart Hauptmann, care a împlinit 73 de ani, un autor de o importanță europeană, descrie în acest articol sentimentele cu care poporul german afirmă și în acest răsboiu tradiția înaltei sale culturi.

Germania, adică munții, pădurile, văile, fluviile, râurile și păraurile, adică orașe și sate, adică cetăți, burguri numeroase așezate pe vârfuri de munți, cele mai multe în ruine, câteva doar păstrate până în zilele noastre, câmpii, isvoare, lacuri și eleștee, vârfurile Alpilor acoperite de zăpadă eternă.

Aceasta este Germania. Dar nu este Germania prin sine însăși ci prin bărbatul german, care locuește în ea, și spiritul german.

Tot ceeace vezi cu ochii tăi ca și cu ochii sufletului, nu este o țară săracă. Ea iți va părea că înflorește cu atât mai mult cu cât spiritul tău se desvoltă în ea. Această bogăție nu este desigur sinonimă cu o bună stare comună, cu bani, cu bunuri sau cu o existență comodă și exuberantă. Căci dacă viața unei țări cunoscute nu s'a făcut mai ușoară cu siguranță că niciuna nu a fost mai grea decât cea germană. De acest adevăr trebue să fie pătruns oricine vrea să străbată bogăția țării germane, a poporului german, și a spiritului german: căci aci se hotărăște ea. Ea se găsește în lupta sa de mii de ani de suferință, ca și curajul, energia și forța de rezistență cu care și-a dus destinul lucrând și suferind până în ziua de azi, într'o milenară sărăcie creatoare.

•

Tacitus numea țara frumoasă, cum ni se înfățișează azi ochilor noștri o zonă urîtă, sălbatecă și pustie atât de nelucrată, posomorâtă și fioroasă încât nimeni n'ar părăsi Africa și Asia de bună voe pentru a se duce în aceste locuri acoperite numai de întunecoase păduri seculare și mlaștini, biciuite de ploi, străbătute de furtuni și îngropate iarna sub zăpadă și ghiață. El zugrăvește numeroase triburi germane ascunse în aceste pustiuri nelocuibile.

Ele au dispărut dar se dovedește că incultura lor exterioară este legată de o adâncă cultură interioară, care omenește îi dă o mare valoare și o face în stare să înfrunte greaua luptă a vieții.

•

S'a pus întrebarea dacă trebue să glorificăm cuvântul omenire în locul aceluia de națiune. Dacă ne gândim la marii germani, mai ales la cugetătorii sentimentali ca Herder, Goethe și alții trebue să le glorificăm pe amândouă. Omul individul sau în sânul familiei sale, tatăl, mama, frații, surorile și alte rude: această familie se găsește la rândul ei în cadrul familiei naționale cu ea, cum spune poetul grec, nu pot să se lipsească de putere pentru a privi fără frică calul tătat nii ei — în cazul nostru în cea germană — care are aceleași drepturi ca toate celelalte familii de popoare. Apoi omenirea cuprinzând pe toți oamenii ce locuesc pe globul pământesc, formează iarăși o familie de națiuni și de popoare.

•

Istoria noastră, cea germană, are asemănare — în ceeace privește despărțirea triburilor — cu cea greacă. De sute de ani cei mai buni dintre germani au încercat să combată desbinarea dinăuntru. Nu se poate închipui astăzi mizeria, care a fost efectul desbinării dintre popoarele germane: apogeul acestei mizerii a fost îngrozitorul răsboiu de treizeci de ani. Epoca lui Bismarck a obținut de curând o unificare deplină. Pretutindeni a isbucnit îndată forța vitală a poporului german și vrednicia lui a făcut minuni. Aceste minuni au produs însă invidie: îngrozitoarea ei expresie a devenit răsboiul mondial care ne-a lovit după o apărare eroică.

•

Acest proces s'a reluat astăzi cu un alt rezultat însă. Această situație nu este stranie pentru acela, care cunoaște puterea de muncă a germanilor, care este pătruns de ideile cauzalității și care derivă efectele unui lucru din anumite cauze. Trăim într'un răsboiu declarat. Ne găsim însă față de acest fapt cu totul altfel de cum se găsea spartanul în apogeul lui. Creștinismul a intrat în noi și nu vom mai îndepărta nici odată din sufletul nostru ce are etica lui mai bun. Herder și Goethe, care se găseau deasupra oricărei dogme și împreună cu ei toți filosofii noștri nemuritori au întrebuințat expresia de „umanitate".

Răsboiul, care la spartani era un scop în sine, la noi nu mai este. Aceasta sună paradoxal totuși adevăratul bărbat european de astăzi poartă răsboiu numai pentru pace.

Nu vrem de aceea să spunem că răsboiul a pierdut din grozăviile sale.

•

„Suntem aici nu pentru a urî ci pentru a iubi"... spunea Sofocles, cel mai celebru dintre toți poeții tragici ai Greciei. Ares și-a bătut însă joc de el așa cum mileniul de lupte omenești își bate joc de pace. El însuși, judecătorul, dansa nu numai în hora victoriei de la Salamina ci creea tragedii sângeroase. Perseus, cu ajutorul zeiței înțelepciunii — Palas Athena — a decapitat pe Gorgo. Ea și-a pierdut puterea asupra noastră. Din sângele ei se spune că s'a născut Pegas, calul înaripat. Acel, care au de a a lui Gorgo. Chipul lui a fost zugrăvit pe scutul lui Achile, care însă nu a putut înfricoșa pe Hector. Nouă oamenilor nu ne rămâne altceva decât să întâmpinăm viața cu acelaș eroism — și voi adăuga: aceasta se face.

•

Pentru a putea trăi, nu este de ajuns ca omul să se fi născut. Mama copilului trebue să-și dea zilnic viața prin laptele sânului ei și prin îngrijirea necesară. Pentru aceasta ea însăși are nevoe de hrană, pe care trebue s'o dobândească de cele mai multe ori prin muncă grea. Astfel apără ea an dearândul viața copilului, fără niciun ajutor, contra boalelor și contra morții, cu un eroism direct și neobosit și astfel duce ca un răsboiu sfânt.

•

De acest fel de eroism trebue să ne alăturăm iar. Avem nevoe de el în orice clipă și în vremurile de pace dar mai mult, desigur într'un răsboiu declarat. Popoarele nu ar mai supraviețui dacă nu ar exista în fiecare din ele o consolare: soarele strălucește iar în lume și astfel se răscumpără noaptea, luată în sens simbolic, din sufletul omului.

•

Calul înaripat însă, care s'a născut din sângele lui Gorgo să ne fie un semn al renașterii germane. Prevăd spiritul vesel german din nou înaripat și o epocă, pe care vârsta mea nu-mi permite desigur s'o ating. S'ar putea spune că este greu a crede fericirea unei epoci viitoare, după cum spune poetul grec. Dar primăvara, vara și toamna, cu florile, creșterea și fructul vor face ceeace trebue când iarna cea aspră a trecut.

•

Poetul spaniol Calderon de la Barca a iubit cu pasiune activitatea răsboinică și a urmat zece ani stindardul regelui. Cu toate acestea a spus acum trei sute de ani:

„O! taci, taci vuet al bătăliei!
Și nu mai îngroși oastele nu mai chinui pământul!
Nu mai mira ecul, nu mai turbura mările!
Dispari, tu, răsboiu, apari tu, dulce pace".

Dorința de pace trăește adânc în sufletul celui mai viteaz răsboinic și în răsboiul cel mai sălbatec.

Sursum corda! Sus inimile!

Auzim o voce în noi și trebue s'o auzim totdeauna, o voce, care spune tocmai aceste cuvinte: numai dacă o vom urma vom servi viața, dragostea, curajul, munca și prin ele, toate artele și științele. Numai urmând-o servim familia, națiunea, omenirea. Sursum corda! Sus inimile!

Tipografia „Tiparul Românesc"
din str. Sărindar Nr. 16
caută ucenici

MIIMEA DE MILIMETRU CAȘTIGA RAZBOIUL

Undele luminoase ca unitate de măsură în tehnica de precizie germană

de Dr. I. SCHWANKE

Prin utilizarea pe plan mare a mașinilor în răsboiul actual, este dela sine înțeles că se pune zilnic problema a nenumărate reparațiuni. De repeziciune cu care ele pot fi făcute atârnă în mare măsură forța de luptă a armatelor de uscat, aeriene și maritime.

Un ventil are joc. Fiecare mecanic știe ce înseamnează asta. Trebue schimbat fără zăbavă. Ventilul de rezervă gata să-l la locul: ventil vechiu, afară! cel nou, la locul! Gata!

Dar căsuțele (cușetele) unui tip de motor sunt executate de zece, poate chiar de două zeci de fabrici diferite. In timp ce ventilul respectiv este făcut poate în cu totul altă parte.

Totuși ele trebue să se potrivească.

După cum nici unul din miliardele de cartușe pe care le trag soldații germani nu poate diferi cu mai mult de două sutimi de milimetru de model, tot așa fiecare ventil și fiecare piston trebue lucrat la o aproximație de maximum 4—5 mimi de milimetru.

Aceasta are o atât de mare importanță încât fiecare technician cu simțul răspunderii trebue să fie convins că „miimea de milimetru este hotărîtoare în câștigarea răsboiului actual".

FABRICAȚIE IN MASSA ȘI TOTUȘI PRECIZIE

Deaceea fiecare piesă, separat, trebue lucrată cu exactitate. Este suficient ca lucrătorul să pună pistonul gata de modelat între brațele mobile ale modelului. Trebue măsurat însă pe zecimea de milimetru, cu precizie. Iar la șuruburi, unde poate fi nevoe de o fracțiune a unui pas, se poate vorbi de cel mult a suta parte de milimetru. Poate că ochiul ar cere, la microscop, fracțiuni încă mai fine. Dar este imposibil să se măsoare zilnic la microscop, în fiecare fabrică germană mulțe de piese, în ce privește lățimea și lungimea lor. Fabricațiunea modernă în massă ar fi cu neputință.

Există însă instrumente extrem de fine care pot controla dimensiunile unei piese cu ajutorul unui mic ac. Un sistem de pârghii transmite fiecare mișcare a acului de control pe un cadran, în așa fel încât să amplifice cea mai mică ridicare și scoborîre a acului pentru a conduce indicatorul, a cărui deviație este ușor vizibilă cu ochiul liber. Sistemul de pârghii și indicatorul anulează gravitația și înlătură frecarea. Această „inerție" poate duce la greșeli care în măsurarea unor cătimi atât de mici pot avea consecințe.

Fizicianul german Poggendorf a avut ideia de a lega acul de control cu o mică oglindă fixată pe axa sa și a lăsa să cadă un fascicol luminos pe această oglindă. Raza reflectată este deplasată de cea mai imperceptibilă deviație a oglinzii și indică, cu multă sensibilitate, orice ridicare sau coborîre a acului de control. Aceste fine instrumente trebue însă deasemenea să fie construite de mâna omului și de mașini, care îi calculează fiecare părticică. Aceste aparate trebuesc construite cu multă exactitate, ca și piesele care mai târziu vor fi măsurate cu ajutorul lui. Dacă mașinile de precizie dau astăzi fracțiuni dela trei până la cinci mimi de milimetru, în acelaș timp la construirea mașinilor trebue să se aibă în vedere exactitatea de circa o zecime de miime de milimetru. Se ajunge astfel repede la o limită unde își mai pot spune cuvântul numai metodele de măsurat și calculele de domeniul strict al fizicei.

PROBLEMA „METRULUI ETALON"

In mod obișnuit facem calculele pe metri, centimetri, fracțiuni de milimetru. Dacă însă înainte ultima expresie a măsurii ne dăm seama că cu sistemul metric facem măsurători extrem de inexacte. Fără îndoială, a fost un mare progres atunci când unitățile atât de aproximative, ca palma, cotul, piciorul sau pasul au fost considerate perimate și s'a hotărît a se lua ca bază a oricărei măsurători globul pământesc.

In 1791 s'a măsurat, cu multă trudă, un sfert al meridianului pământesc, între Dünkirchen, Barcelona și insula Formentera, și s'a numit „metru" a 40-a milioana parte a meridianului. S'a confecționat un metru de platină, metrul etalon păstrat la Paris. Dar acest metru, pe care l-au adoptat cele mai multe state civilizate, nu putea exprima exact lungimea de un metru. Dacă ai vrea să măsori exact cu miimea de milimetru, capeți abateri atât de importante că nu pot fi permise în technica modernă. Față de aceste constatări, fizicienii germani au recurs la unda luminoasă ca unitate de măsură.

Profesorul Kösters din Berlin a construit un instrument „Interferent-comparatorul" care face posibil să se obțină măsurători de o exactitate de necrezut. Cu ajutorul liniilor spectrale se poate cunoaște fiecare component al masei unui aliaj sau amestec, care este pus puțin la un arc voltaic pentru a se produce volatilizare. S'au măsurat pentru fiecare dintre liniile spectrale lungimea de undă specifică. Prin arderea unui anumit corp sau aprinderea unui gaz nobil se obțin linii spectrale care constituie lungimi de undă absolut exact măsurate și cunoscute, de exemplu lumina galbenă a sodiului, cea roșie a heliumului, cea verde a cryptonului sau cea roșie a cadmiului. „Interferent comparatorul" profesorului Kösters nu are nevoe de lumina albă completă care e suma razelor cu diferite lungimi de undă. Este suficient numai ca razele luminoase sau întunecate ce servesc măsurătorii să fie obținute printr'o fracțiune a luminii, de pildă prin lumina roșie a cadmiului sau prin cea verde a cryptonului. Limba metalică a unui aparat electric de măsurat este groasă, de mai multe lungimi de undă ale spectrului cryptonului.

Prin aceasta însă măsurătoarea fizică nu este eliminată. Metrul care este universal acceptat, nu trebue părăsit ca unitate de măsură. Se calculează numai, în lungimi de undă luminoasă. Pentru fizicianul german metrul valorează de pildă 1.770.039,20 lungimi de undă de lumină galben-verzuie a cryptonului.

SE VA MASURA ȘI A SUTA PARTE DINTR'UN MILIMETRU

După îndelungate cercetări teoretice și studiul fenomenelor naturale, fizicienii au găsit o unitate de măsură absolut precisă și invariabilă. Miimea, zecimea de miime și sutimea de miime de milimetru pot fi măsurate exact cu ajutorul undelor luminoase. Fraunhofer, Plücker, Bunsen și Kirchhoff, precum și mulți alți fizicieni cari s'au ocupat cu studiul liniilor spectrale nu s'au gândit niciodată că aceste linii vor sluji la stabilirea sistemului de măsurare și la fondarea înaltei technici de precizie a secolului XX.

Dacă lucrătorul german măsoară astăzi exact piesa unui motor de avion la sutimea de milimetru, dacă cartușele, cu milioanele, nu prezintă decât o toleranță de o sutime de milimetru fiecare, și dacă această cucerire a technicei germane se socotește deja ca ceva dela sine înțeles, trebue să ne aducem aminte că condițiunile preliminare necesare au fost create de generații de teoreticieni ai căror nume, adesea, abia se mai știe sau pronunță.

REPORTAJ DE RAZBOI

O TAETURA ADANCA IN ARIPA

Intrarea în rețeaua de baloane în timpul unui atac dela mică înălțime

Ceeace a înfăptuit echipajul Sub-locotenentului Hoeflinger cu convoiul său Ju, aparține celor mai îndrăznețe și curagioase fapte care s'au pomenit până azi în actualul războiu. Sub-locotenentul acesta sbura, pentru prima oară, spre această țintă dar deoarece se întunecase între timp prea mult își alese cu deosebit succes o altă țintă auxiliară. De dată aceasta reuși cum nu se putea dori mai bine.

Parcursul calculat dinainte și liniile ferate engleze sunt singurele mijloace ajutătoare care permit a se ajunge la această țintă. Mereu înainte, dealungul liniilor ferate la mică altitudine și cu cea mai mare viteză: o cavalcadă îndrăzneață. Deodată sublocotenentul observă că ceva nu este în regulă. Avionul său Ju nu sbura pe drumul care ducea direct către ținta sa ci sbura alături de țintă. Deci nimic altceva de făcut decât de a se întoarce și să ia dela început din nou la 200 metri înălțime sburând chiar sub atingerea norilor.

Ofițerul își împinge aparatul în jos și sboară foarte jos, sărind propriu zis peste tufișuri și garduri. „Dar aci este artileria antiaeriană" strigă observatorul și deodată luminile obuzelor țâșnesc în stânga și în dreapta avionului. Deodată un sgomot de sticlă spartă, Sublocotenentul H. duce mâna la cap din fericire nu a fost decât o rană superficială.

In fața se văd acum hangarele cele mari. Pilotul ridică ușor avionul și se aud din nou explozii în stânga și în dreapta. „Baloane de baraj" strigă pilotul. Zece dintre acestea se găsesc deja la o înălțime de 50 de metri, iar altele situate la vest, se desprind, unul după altul la pământ. „Atenție, aceasta înseamnă, viață și moarte". Dar pilotul nu se lasă influențat de nimic. „Acum" și grelele bombe sunt lăsate să cadă. „Nimerit" strigă țintașul avionului. Dintr'unul din marile hangare se ridică deodată o flacăre mare însoțită de fum negru și gros.

Dar iată. Ce-o mai fi și asta? Avionul este deodată învârtit cu 90% în jurul lui, parc'ar fi lovit de trăsnet. La înălțime de 80 metri, avionul nimerise în barajul de baloane. Ofițerul trage repede în balonul de înălțime. Ceva lovește în avion. Apoi în mijlocul focului anti-aerian, avionul se ridică — deodată — liber în sus.

Lucrul bun și trainic executat de „Junker" a biruit barajul englezesc de baloane. In fața avionului trec ca niște cârpe norii de mică altitudine — apoi avionul și echipajul sunt îmbrățișați de cenușiul de nepătruns al norilor.

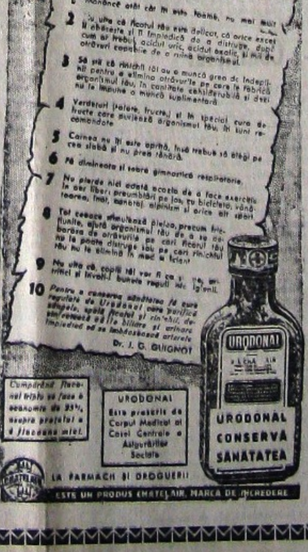

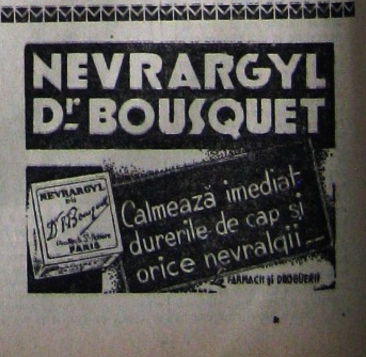

In luptă cu Francmasoneria

de GH. A. CUZA

E atât de greu să vorbești despre tine! Și totuș sunt împrejurări în care ești constrâns la această din urmă și neplăcută necesitate. Așa-i cazul meu. Și cer cu anticipație iertare cetitorului de a-l obliga să urmărească aici nu gândul ci persoana mea.

Dar, văzându-mă introdus în aceste pagini, alături de alți profesori universitari, pe o listă francmasonică, sunt silit să aduc prezenta lămurire. Ea vine să se adauge și să pue un punct final tuturor celorlalte, făcute prin graiu și prin scris, dealungul anilor de luptă aprigă împotriva ocultei.

Mă voiu opri la mențiunea *demis* care întovărășește numele meu, și numai al meu, în lista oficială publicată în „Cetatea Moldovei" 1941, No. 1. Căci *demis* înseamnă *exclus*, și s'ar putea crede ceiace n'a fost, și anume că, numai după înlăturarea mea din masonerie pentru cine știe ce fărădelege, am purces, din ură răzbunătoare, la acțiunea de răsturnare a organizației care mă ostracizase.

Dar mai înainte, țin să arăt când și cum am devenit mason, cât am fost în lojă, de ce am plecat din masonerie și care a fost activitatea mea de atunci și până astăzi, într'un interval de zece ani încheiați.

In preajma anului 1930, făcând abstracție de rămura lor bastardă cu numele *Rotary-Club*, ființau în România trei organizații masonice distincte: 1) *B'nai Brith* (Frații Legământului), organizație pur jidovească, fiind una din sucursalele Cahalului; 2) *Marele Orient Român*, cea mai veche din toate lojile noastre, avându-și capitolul la *Paris, Rue Cadet 16*, și îmbrățișând lojele Marelui Orient Francez din România precum și lojele germane, ungurești și americane din Transilvania. Ea cuprindea un mare număr de jidani, păstrând ideologia umanitaristă a drepturilor omului moștenită dela Revoluția Franceză din 1789; 3) Insfârșit *Marea Lojă Națională*, a ritului scoțian perfect și acceptat, care se pretindea, așa cum o arată și numele, ca o masonerie aparte, cu un caracter creștin și național, având o conducere locală la București, sub denumirea de *Marele Consiliu al gradului 33*.

La Iași existau, încă din veacul trecut, cele două dintâi, cea iudaică și cea iudizantă. A treia, cea „națională", a luat deabia ființă în anul 1926, sub denumirea de *Loja Dimitrie Cantemir*, fiind pusă sub conducerea d-lui *Mihail Sadoveanu*. In scurtă vreme, și mai ales după fuzionarea *Lojei Naționale* cu *Marea Lojă Simbolică* realizată în anul 1930, organizația ieșană ia un avânt neașteptat. Loja „Dimitrie Cantemir" devine matrice și tutelează două loje nou înființate, *Vasile Alecsandri* și *Zorile*, iar d-l Mihail Sadoveanu, *mare venerabil de scaun*, exercită în curând înalta sa jurisdicție peste alte șaizeci de loje care apar ca ciupercile pe tot întinsul Moldovei, Basarabiei și Bucovinei.

In toamna anului 1929, într'o seară, după terminarea cursului, m-am întâlnit în sala consiliului profesoral al Facultății noastre de drept, cu un distins jurist și mai vârstnic coleg, D-l Eugen Herovanu. Vorbeam, între altele, despre enormele greutăți de tot felul ridicate în calea mișcării naționaliste din țară și de mijloacele care i-ar putea asigura izbânda. D-sa atunci îmi spuse:

— Să nu vă închipuiți că veți putea dărâma cu ușurință iudaismul. El este tare nu numai prin capitalul imens de care dispune, dar mai ales prin organizația lui internațională și ocultă. Brațul său de atac și apărare este *Marele Orient de Franța*, care în momentul de față este extrem de puternic la noi. Iudaismul nu va fi învins decât prin propriile lui arme. La ocultă, să se răspundă cu altă ocultă. La organizația lui internațională cu o organizație extinsă peste lumea întreagă... Iar în concluzie, D-sa propune intrarea mea în Loja Națională, exclusiv creștină și românească, ale cărei ședințe sunt străjuite de crucea lui Dumnezeu și tricolorul țării, și care lucrează pentru propășirea spiritului național.

Cunoașteam pe d-l H... u și l-am apreciat întotdeauna ca pe un om cinstit și de perfectă bună credință. Deși știam în trăsături generale ce este masoneria și care îi sunt scopurile disolvante, m-a impresionat deosebirea făcută de D-sa între *Marea Lojă Națională* și *Marele Orient*, precum și adversitatea masoneriei naționale contra celeilalte, internaționala și iudaizată.

Ultimele îndoeli și reticențe s'au topit când am aflat numele masonilor ieșeni, aparținând celor mai onorabili și cunoscuți fruntași din toate domeniile de activitate: profesori universitari, medici, ingineri, etc. Nu bănuiam că și ei, ca și interlocutorul meu, erau niște bieți vizionari înșelați de aparențe, aprinși ca gazele în păinjenișul ocultei în care trebuiam să cad și eu.

Și am acceptat propunerea. Am acceptat-o numai fiindcă am crezut că voiu putea ajuta și pe acest tărîm cauza căreia îmi închinasem cei mai frumoși ani ai tinereții.

Pentru mine masoneria n'a fost o trambulină de lesnicioasă parvenire. Nu urmăream nici un scop personal, nicio ambiție. Cariera mi-o statornicisem chiar în acea vară prin concursul de docență care îmi adusese definitivarea de conferențiar universitar, iar situația materială, înfloritoare, îmi dădea independența atitudinilor.

La câteva zile după aceia am intrat în Loja *Vasile Alecsandri*, prezidată de defunctul Dr. *Titel Mărzescu*. Era în iarna lui 1929. Ședințele se țineau pe atunci într'o casă cu chirie din strada Păcurari. In 1930, primăvara, lojele și-au mutat calabalâcul ritual în proprietatea din strada Sf. Atanasie, achiziționată din cotizația tuturor membrilor care au fost supuși atunci la o sângeroasă și arbitrară contribuție. Din acel moment ședințele (*ținutele*, în limbaj masonic), au adunat la un loc toate cele trei loja, ceiace nu se putea realiza în vechea locuință din cauza lipsei de spațiu.

Am participat la aceste ședințe nocturne de vreo zece ori, rărind tot mai mult vizitele mele. Locuiam afară din oraș și nu puteam întârzia prea mult. Pe de altă parte nu mi-a trebuit mult pentru a mă edifica asupra activității Marei Loje Naționale care, de fapt, nu se deosebea întru nimic de Marele Orient. Antinomia dintre ele stătea doar numai pe terenul rivalității și suveranității politice.

E drept că pe vremea aceea în Loja din Iași nu existau jidani. Dar într'o zi ne-au vizitat un oaspe „distins" din Ardeal, pare-mi-se din Târgul Mureșului. El ne fusese recomandat nobil maghiar, dar purta stigmatele degenerescenței Israelului. Și acestui jidănaș pistruiat i s'au făcut onorurile *boltei de oțel*, la care au dreptul numai gradele înalte, începând cu al 18-lea, al Cavalerului de Roză-Cruce.

Altă dată, când d-l profesor *Dan Bădărău* ne vorbea — vezi bine — despre *perfecționarea cultului masonic*, unul din frați s'a văzut aspru dojenit de *venerabilul* Sadoveanu pentru'și îngăduise să observe ridicolul unei asemenea exhibiții, atunci când granițele și sufletul neamului erau amenințate, d-l Sadoveanu precizând că „politică în lojă nu se face".

Un alt profesor universitar, d-l *Const. Moțăș*, care ne adusese într'o seară toate borcanele laboratorului D-sale pentru a ne arăta pe coada mormolocilor din spirt evoluția biologicului, s'a supărat Dunăre pe mine fiindcă zeflemisem docta D-sale marfă, apostrofându-mă: „Pe d-ta nu te interesează decât drapelul *dumitale* tricolor". Așa dar tricolorul țării era numai al meu și nicidecum al celorlalți masoni!

In Loja Națională nu puteau vibra sentimentele naționaliste. In schimb, ascultam expuneri anoste de cursuri serale pentru adulți, în ședințe unde drapelul țării era hulit și unde jidanii pătrundeau când voiau!

In aceiași primăvară, ducându-mă la Bârlad pentru un proces, am fost rugat de d-l Sadoveanu să pregătesc trecerea lojei bârlădene de sub conducerea colonelului *C. Botteanu*, dela M. O. la M. L. N. In întrevederea pe care am avut-o cu Botteanu, i-am cerut eliminarea jidanilor din loja sa, ca o condiție *sine qua non*. Aflând de inițiativa mea, venerabilul Sadoveanu și-a ieșit din fire: „Nu trebuia să faci asta. Pentru noi, atât creștinii cât și evreii ne sunt frați, fără deosebire!"

Măsura era acum plină. Mă săturasem de atâta duplicitate. Chiar în seara aceia am cerut d-lui Sadoveanu o întâlnire cu scopul unei clarificări între noi. A doua zi, la via d-sale dela Copou, am avut o lungă discuție, în care ne-am fixat definitiv pozițiile respective.

Pentru d-sa problema jidovească era inexistentă: Jidanul este mai înainte de toate un om și, ca atare, frate de bucurii și suferință. In stilul celui celui mai avântat panteism Fichtean, d-sa mi-a arătat că toți oamenii sunt egali, fiind cu toții zidirile lui Dumnezeu (citește *Marele Arhitect al Universului*) că mugurul plin de sevă al primăverii, sau ciocârlia sulițându-și trilurile în senin, și chiar jivina din întunecoasele văgăuni ale codrilor, îi sunt deopotrivă de scumpe fiindcă în ele sălășluește creația divină.

Ceiace nu împiedică, i-am răspuns eu, ca în goane bine organizate să vânați sălbătăciunile codrilor, numai din pasiunea de a ucide. Noi, dacă hăituim jidanul, nu o facem din patimă vânătorească, ci pentru a ne salva neamul. Lui și numai lui îi datorim sprijin și ocrotire.

La plecare, i-am amintit că jurământul depus pe altarul datinei național-creștine îmi interzice să mai rămân o clipă într'o organizație cu aspirații diametral opuse idealurilor mele; dar că nu înțeleg să mă refugiez în pasivitate și tăcere și că voiu purcede lupta de exterminare a masoneriei, prin toate mijloacele ce-mi vor sta la îndemână. Și după mai puțin de un an, ne-am despărțit pentru totdeauna, deși păstrez și astăzi întreagă mea admirație literară neîntrecutului prozator moldovan care este D-l Sadoveanu.

Plecarea mea a avut darul să dezmeticească mulți dintre naivii hrubelor. In primul rând au plecat fruntașii vieții civile, mai ales după ce d-l Sadoveanu a închinat lojele moldovenești Marelui Orient din Paris, ca o consecință a certei cu d-l *Jean Pangal* și a excluderii sale din obediența Marelui Consiliu de 33.

In ce mă privește, dela 1930 și până astăzi m-am străduit să-mi realizez făgăduința și am luptat din greu pentru a precipita prăbușirea sectei. Am luptat fără de ură, fără de patimă, numai pentru a-mi sluji convingerile și pentru a-mi ajuta țara și neamul.

In anul 1931, pătrund pentru întâiaș dată în Parlament, ca deputat de opoziție, după o aprigă campanie electorală, în care am avut să înfrunt dispozițiile secrete ale celui mai mason guvern din câte le-am avut. Căci în guvernul Iorga, peste capul președintelui de consiliu care, după propria sa declarație, *el nu era el*, stăpânirea efectivă o avea d-l *C. Argetoianu*, unul dintre cei trei conducători ai *Marei Loje Naționale*.

Cum s'au terminat discuțiile la validări, am anunțat în Cameră o interpelare în chestia francmasoneriei. Atunci d-l Jean Pangal, al doilea mare șef al Lojei, și pe vremea acela subsecretar de stat la interne, vine la mine cu intenția de a mă face să renunț la ea: — „Ințeleg să fii supărat pe Sadoveanu care nu te-a apreciat îndeajuns și te-a lăsat să veghezi în primul grad al inițierii, dar lucrurile se pot repara. Vino aici la București unde te ridicăm imediat la supremul grad 33".

Am rămas încremenit. Așa dar d-l Sadoveanu, neputând probabil justifica centrului plecarea mea, o pusese pur și simplu pe seama unor veleități nesatisfăcute. La toate m-aș fi așteptat, la asta însă nu. I-am răspuns d-lui Pangal că nu am avut niciodată ambiții și cu atât mai puțin nu le-am avut acolo; că, în consecință, nu considerente egoiste îmi determină acțiunea întreprinsă. La câteva zile după aceia, m'am ridicat la tribună, cerând desființarea francmasoneriei ca societate secretă care trăește în adâncimile hrubelor și periclitează printr'o permanentă conspirație existența statului.

Așa a început campania mea împotriva Lojelor, sub un guvern masonic al cărui abuzuri vor rămânea de pomină în istoria democrației noastre.

In acelaș Parlament, alături de profesorul *I. Cătuneanu*, am îndemnat și sprijinit interpelarea antimasonică a D-rului *Vasile Trifu*, pe atunci deputat al *LANC*-ului, căci conspirația lojelor reușise să amâne dezolvarea ei din săptămână în săptămână. In urma repetatelor noastre insistențe, la care s'au adăugat și alți deputați ai majorității, în special preoții, Dr. Trifu și-a rostit în sfârșit cuvântarea. Impresia în Cameră a fost atât de profundă, încât guvernul domnilor Argetoianu și Pangal și-a văzut existența serios amenințată. De aceia Cătuneanu și cu mine, care ne asociasem la interpelare, n'am mai reușit să aducem și observațiile noastre complimentare.

Dar piatra fusese aruncată. Problema, din incinta Camerei se revărsese peste tot întinsul țării, stârnind un interes extraordinar în toate păturile socialității românești.

In anul următor, 1932, am fost cină despre „Mistica Adonhira- solicitat de studențimea bucureșteană să țin acolo o conferință asupra aceluiaș subiect. Am vorbit la Asociația Studenților în Medimică", în fața unei săli arhipline și entuziaste. Aceasta a fost prima mea conferință antimasonică, urmată apoi de atâtea altele, în toate colțurile țării.

Pe de altă parte prin presă, și mai ales prin ziarul oficios al *Lanc*-ului, Apărarea Națională, al cărui director eram, am semnat o serie de articole, unde mă ocupam exclusiv de frații lojelor, denunțându-le practicile întunecoase și năravurile iudaizante.

Activitatea anului 1933 am început-o la Iași cu o manifestație. In luna Ianuar fusese convocat în Sala Sidoli un mare meeting antirevizionist, sub înalta președinție a Mitropolitului *Pimen*. Venise și delegați din București. Pe scenă, luase loc rectorul universității, decanii facultăților, președintele studențimii, reprezentanții partidelor politice și subsemnatul. Intrunirea decurgea în liniște, deși atmosfera era încărcată pentru faptul că printre

Am arătat atunci Camerei bănuiala gravă pe care o aveam cu toții că profesorul Cătuneanu fusese doborât de o mână criminală. 18, pentru a interzice adevărului a păși la cuvânt ca *președinte al Uniunii Ofițerilor de rezervă*, cu țara întreagă, dar în special studențimea, a isbucnit în clocote protestatoare, cerând Mitropolitului să înlăture pe cuvântător. Intervenția mea din ultima clipă l-a făcut pe d. Bădărău să se retragă și din ziua aceia am mai adăugat un dușman la tabloul atât de bogat al adversității! Intr'o polemică ulterioară, ziarul „Curentul Studențesc" din Iași cu data de 10 Febr. 1933 comentează astfel întâmplarea:

Printre oratorii care s'au perindat la acea tribună, a fost și d. Dan Bădărău, profesor universitar, mason și președinte al Uniunii Ofițerilor de Rezervă din Iași.

Sala a fost ostilă tuturor vorbitorilor și entuziast aprobativă față de d. prof. Gh. Cuza, nelăsând pe Dan Bădărău să vorbească în numele Uniunii. Căci se punea acolo o teză a frontierilor, la un meeting antirevizionist, știindu-se bine că masoneria este tocmai negația acesteia și pentru dispariția tuturor granițelor.

Am fost surprins, în plină desfășurare a luptei, de evenimentele din 1933: Căderea neașteptată a guvernului național-țărănist; alegerile liberale și deschiderea noilor corpuri legiuitoare din toamnă. Apoi, împușcarea lui *Duca*, guvernul de trei zile al dr. *C. Angelescu* și, însfârșit, guvernul *Tătărăscu*.

După anul nou, Camerele și-au reluat activitatea într'o atmosferă de panică și generală îngrijorare. Sub imperiul groazei, guvernul Tătărăscu prezintă parlamentului două legi de înfrânare a organizațiilor naționaliste: *Legea Stării de Asediu* din Martie și *Legea Apărării Statului* din April 1934.

Aceasta din urmă, în articolul 1, sancționa organizațiile paramilitare, vizând direct mișcarea legionară și cuzismul. Dar în proiectul inițial prezentat Senatului, articolul 13 suprima și existența societăților secrete, deci a masoneriei. Interdicția dispăruse însă, în mod misterios, din proiectul adus în discuția Camerei.

Pentru aceste două motive, hotărâsem în sfatul nostru parlamentar să combatem legea și să votăm împotriva ei. Iar ca purtător de cuvânt al *Lanc*-ului fusese desemnat profesorul dela Universitatea din Cluj, *I. Cătuneanu*, unul din străluciții fruntași ai mișcării cuziste, și un adânc cunoscător al problemei masonice.

De acele zile de frământare parlamentară îmi sunt legate cele mai dureroase amintiri. Era înainte de Paști. Intrasem în săptămâna patimilor. Desbaterile Camerei decurgeau într'un ritm precipitat, în vederea închiderii sesiunii de primăvară. In Miercurea Mare, ședința ajunsese aproape de sfârșit, fiind orele opt seara. Dar profesorul Cătuneanu nu vorbise încă. Văzând că și de astă dată se utilizează vechiul procedeu al eliminării și că oratorul Ligii riscă să nu mai aibă cuvântul, l-am obligat pe d. *Victor Antonescu*, care se afla pe banca ministerială, să dea ascultare reprezentantului cuzist. Numai așa a izbutit profesorul Cătuneanu să se sue la tribună. In această ședință târzie de închidere, cu pupitrele goale și lampadarele pe jumătate stinse, a prins să răsune luminoasa expunere a profesorului, ca un strigat de apostol în pustiu.

După considerațiile generale ale preambulului și enunțarea principială, orele fiind prea întârziate, Președintele a făcut apel la noi pentru a amâna discuția pe a doua zi, la orele 8 dimineața, urmând ca în aceiași zi să se citească și mesajul de închidere a Corpurilor Legiuitoare. Am acceptat, căci amânarea însemna o ședință nouă, cu un număr sporit de ascultători și aveam tot interesul ca punctul nostru de vedere să fie auzit de cât mai mulți parlamentari.

La ora fixată eram fiecare la posturile noastre; d. V. Antonescu pe banca ministerială, iar în pupitre numeroși deputați din majoritate și opoziție. Dintre noi lipsea unul singur și cel mai așteptat, lipsea profesorul Cătuneanu. Președintele începuse a-și arăta impaciența. Am cerut o amânare de jumătate de oră ca să-l putem găsi pe cel absent. Intre timp, aflăm prin telefon că profesorul e grav bolnav, la hotel și că nu poate părăsi patul, lovit în timpul nopții de o congestie cerebrală.

Consternarea a fost unanimă! Prea era impresionantă coincidența ca să nu ne gândim la otrăvire, la suprimarea lașă, *more iudaico*, a adversarului temut. Nu aveam însă timp pentru reflecții și comentarii. Deși profund îndurerați de lovitura năprasnică, trebuiam să luăm o decizie pentru a afirma interesele și directivele acțiunii noastre. Și așa m-am hotărât în Joia patimilor să iau locul camaradului căzut pe frontul

Continuare în pag. 4-a

...intră fiecare cetățean IN NOUA LOTERIE DE STAT PE CLASE, care începe Miercuri 29 Ianuarie 1941

- Fiecare număr de Loz, cumpărat dela Colectori, se găsește în Roata Norocului, gata să iasă cu câștigul final de 5 MILIOANE LEI.
- INTRAȚI IN JOC LA CLASA I-a! Cine neglijează să-și cumpere Lozul la Clasa I-a, își scumpește Lozul la clasele următoare și scapă câștigurile Claselor nejucate. DECI INTRAȚI IN JOC CHIAR DELA CLASA I-a!
- Pentru norocul Dvs. și al celor dragi din jurul Dvs., pentru alinarea suferinzilor din Spitale și Sanatorii, fiecare trebue să poarte în buzunar, ca un talisman, Noul Loz la Loteriei de Stat pe Clase, cu tragerea la 29 crt.

STATUL GARANTEAZĂ PRIN LEGE SECRETUL JOCULUI ȘI PLATA CÂȘTIGURILOR

PROBLEMA JIDOVEASCA IN STATUL ANTISEMIT

DE ARHITECT MUCICHESCU TUNARI

Problema jidănească s'a mai discutat în coloanele acestui ziar. Cu riscul de a apărea ca obsedați ai unei idei, revenim. O facem, pentrucă, evenimentele recente au dovedit cu prisosință că problema aceasta este departe de a fi înțeleasă: Cei ce mărșăluiau în coloane nesfârșite, manifestând un antisemitism crâncen, și-au desvelit față de întreaga opinie publică lipsa de înțelegere care îi stăpânea.

Intr'un alt articol, am reprodus începutul unui discurs al marelui A. C. Cuza, care urcând tribuna parlamentului striga: „Vorbe, vorbe și pe urmă fapte"... Nu știu câți au înțeles sensul acestor cuvinte nepieritoare. In orice caz, cei ce l-au împiedicat pe A. C. Cuza de a mai vorbi, pentru ca să-și înfigă în brâu pistolul și să treacă la „fapte", sunt în afară de cea mai mică înțelegere a ideilor lansate de întemeietorul naționalismului nostru.

Avem însă convingerea că sunt mulți cari rătăcesc pe marginea prăpastiei. Pentru luminarea acestora ne trudim noi. Și mai ales, simțim nevoia unor explicațiuni, acuma, când, Țara se află din nou la o răscruce de drum.

Intrăm, așa dar, în miezul subiectului nostru.

Lăsăm la o parte argumentele preliminarii necesare la dovedirea existenței problemei jidănești. Presupunem, că, toată lumea e de acord că există o problemă jidănească, care își așteaptă o rezolvare urgentă. Deci, singura necunoscută rămâne metoda de soluționare.

Și se pare că nu e simplă. De aceea o atacăm în plin cu tot curajul dar și cu tot sângele rece, având impresiunea că suntem mai aproape ca oricând de izbândă.

Problema jidănească a cunoscut trei faze: faza istorică, care e de esență teologică; faza care a determinat conflictul și care e de esență economică și în sfârșit: faza politică, în cuprinsul căreia se va trece la rezolvarea ei. De cele dintâi două faze nu ne ocupăm acuma, ele aparținând laturii pur teoretice. Aceste două faze au fost desbătute pe larg în scopul de a se pregăti terenul politic, adică pentru a se creia — politicește — statul naționalist.

Ori, de îndată ce acest stat a fost constituit, problema se simplifică, într'u cât ne putem apropia mai cu preciziune de baza finală.

Intrebarea ce ne apare, dintr'odată, evidentă și avidă de răspuns este următoarea:

In statul constituit pe baze naționaliste, dispunând de legi și întregul mecanism al conducerii, mai este sau nu necesară intervenția brutală în scopul de a rezolva problema jidovească?

Sau mai precis: Atunci când ai în mână întregul aparat administrativ precum și puterea judecătorească în stare de a aplica legile cele mai draconice — care emană dela capul statului pe cale de decret — mai este nevoie ca să pătrunzi cu forța în casa jidanului și punându-i în piept țeava revolverului să-i strigi, ca în mijloc de codru: „banii sau viața?"...

Ori cât ai fi de crud, oricâtă sete de răzbunare ne-ar fi adunat în suflete asuprirea de secole a dictaturei jidovești, atari procedee nu corespund nici eticei naționaliste și nici interesului material al Țării. Pentrucă, mașinile ce-au încărcat timp de 48 de ore marfa din prăvăliile jidovești precum și obiectele casnice din gospodăriile particulare, n'au adus nici o îndreptare în casa statului. Ele au satisfăcut — pentru o clipă — pasiunea de jaf a unor răufăcători cari se alipiseră unei mișcări fără ca să perceapă nimic din sobrietatea naționalismului antisemit.

Acești indivizi, s'au exclus singuri din lege și au trecut brutal la rezolvarea unei probleme atâta de subtilă.

Explicația acestor regretabile manifestări o găsim fie în lipsa de spiritualitate a conducerii, fie în apucăturile subconștiente ale omului primitiv, care în loc să găsească îndreptare printr'o atentă educație, a primit în mână pistolul și a pornit să „rezolve marile probleme ale nației".

Violența, apare așa dar ca o consecință fatală a lipsei de îndoctrinare.

Susținând acestea n'am vrea să apărem ca niște apărători ai liberalismului îmbătrânit.

Și mai ales n'am vroi să ne pomenim apostrofați cu adjectivul ce a circulat cu atâta viteză în ultimele zile: — „Francmasonilor"...

Noi suntem aici, pe aceste melereze, de două decenii. N'am șovăit și n'am pactizat cu nimeni. Cu masoneria n'avem decât o singură legătură: aceea pe care am făcut'o în noaptea de 10 Decembrie 1929 când am pătruns cu forța în loja masonică a marelui orient, de unde ne-am procurat materialul documentar ce ne-a folosit în campania dusă mai târziu împotriva masoneriei.

— „A!" vor zice unii dintre cititorii acestor rânduri, „vrea să zică și d-voastră ați practicat violența?"

Răspundem prompt:

Am recurs inadins la întâmplarea de mai sus spre a aduce precizările de rigoare.

Găsim explicabilă violența atuncea când conducerea statului se înstreinează de interesele cetățenilor și ține sub teroare pe acei ce vroesc a împinge spre lumină adevărul. Atuncia, limitele răbdării sunt depășite iar individul săvârșește violența sporadică și protestatară. Este un gest romantic, sau eroic, dacă vreți.

Dar atuncea când tu ești însăși Statul, care mai e sensul violenței?

Imi aduc aminte deasemenea de o manifestație violentă la care am participat congresul studențesc dela Oradea Mare. Studențimea, chinuită și prigonită de guvernele de atuncea este atacată sângeros de jidănimea dela Oradea. In mod spontan s'a produs reacțiunea studențimii care apărea atunci ca cea mai veritabilă apărare legitimă.

S'au produs și atunci devastări de magazine. Ba ceva mai mult: doi studenți (Arsenescu și Fundescu) și-au însușit — se pare — anumite obiecte din magazinele devastate. Justiția i-a condamnat. Imi amintesc că, înainte de judecare, A. C. Cuza fiind solicitat să-i apere a spus: „ei, dragii mei, Arsenescu s'a „ars" și Fundescu are s'o „înfunde".

Dar atâta numai. — Și numai atâta. —

Restul studențimii a călcat cu demnitate în picioare cârpele jidovești și nu s'a atins de nimic. Violența ei a fost demnă și plină de sobrietate. Studențimea de atuncia devasta pentrucă să-și impune orgoliul său național violentat de jidani. Ea n'a devastat niciodată ca să fure.

Ea a pregătit cu răbdare oținească ceasul de astăzi al României naționaliste.

Ea a construit din chin, din lacrimi și din sânge statul antisemit.

In acest stat, nu mai are ce căuta violența și jaful. Cu legea în mână, cu dreptate și cu calm, autoritatea constituită va lovi, în mod organizat și temeinic în forța jidovească.

Statul va trebui să se despăgubească, cel dintâi: pentrucă el a fost jefuit. Afară de asta, bunurile jidovești, intrate pe cale legală în patrimoniul statului se vor reîntoarce apoi, metodic și drept, și mai ales uniform în patrimoniul cetățeanului. Numai astfel, se va servi statul și se va lovi cu eficacitate în avutul și în ființa jidanului.

Todeodată se va evita spectacolul degradant al furtului de rând.

Naționalismul trebuiește să rămână manifestarea cea mai nobilă de conservațiune și de luptă desinteresată pe altarul patriei.

Cine n'a înțeles până acuma înălțimea acestor manifestațiuni să se dea la oparte, indiferent cine ar fi.

Țara Românească, deparazitată și liberă, totalitară și antisemită se va ridica plină de mândria trecutului pe umeri de luptători cinstiți. Pasionații de sânge și de revoluții criminale, n'au ce căuta în calea noastră.

In fața Țării, sfârtecată de dușmanii dinafară și însângerată de nemernicii dinăuntru, noi, cei mulți și tăcuți, la apelul Generalului Antonescu, strigăm din răsputeri:

Prezent!

FAPTE ŞI COMENTARII

In luptă cu Francmasoneria

(Urmare din pag. 3-a)

datoriei şi să completeze expunerea lui Căluneanu printr'o improvizaţie [1]. Printre oratori se strecurase şi câţiva masoni şi se svonise că va participa şi d. Mihai Sadoveanu, iar când d. Dan Bădărău, mason notoriu, să pătrundă în lumea tuturor turpitudinilor şi conspiraţiilor.

Este surprinzător că de câte ori se aduce în discuţie organizaţia ... a masoneriei şi oculta ei stăpânire, această chestiune este ... sau tolerată. De aceia eu îmi permit să cred că lipsa dela şedinţa de astăzi a d-lui profesor Căluneanu, a cărui expunere ajunsese tocmai pe pragul acestei probleme, nu se datoreşte unei împrejurări normale şi că la înlăturarea dela tribună a oratorului antimasonic a prezidat o ... manoperă de întuneric.

D. G. BOGDAN-DUICA: *Unde este acuma?*

D. G. A. CUZA: *Este bolnav, la ..., nu mai poate articula niciun cuvânt, deşi aseară când ne-am despărţit era perfect sănătos.*

D. G. BOGDAN-DUICA: *Lucrul este suspect* (p. 27).

Aşa dar, nu mai putea fi vorba de o închipuire a noastră, când un om de autoritatea profesorului *Bogdan-Duică*, unul din fruntaşii majorităţii liberale, îşi arăta îndoelile. De fapt profesorul Căluneanu nu s'a ridicat după accident şi la scurtă vreme după aceia a închis ochii pentru totdeauna.

In decursul cuvântării mele am căutat să demonstrez guvernului şi Camerii că nu organizaţiile descoperite sunt periculoase, ci împotrivă cele trăitoare în umbră, care macină instituţiile fundamentale ale statului pe nevăzute, aşa cum sapă apele subterane temelia edificiilor.

Francmasoneria reprezintă un pericol de fiecare clipă pentru aşezarea naţională a statului, tinzând la dărâmarea frontierilor şi la răsturnarea actualei stări de lucruri dinlăuntru, pentru a pune în loc politica haotică a internaţionalei internaţionale şi iudaice (p. 27).

Ea tinde să sfarâme catapetezmele bisericilor pentru a proclama stăpânirea templelor iudaizatoare, imorale, desnaţionalizate şi insultătoare, a tradiţiilor legate de altarele strămoşeşti. De fapt, prin dărâmarea bisericii şi credinţii creştine, ea urmăreşte însuş distrugerea statelor naţionale (p. 24).

Dar ea mai urmăreşte şi desfiinţarea altei „prejudecăţi", şi anume prejudecata naţională a granicelor. Francmasoneria este profund internaţională. Prin spiritualitatea şi organizaţia ei, ea nu recunoaşte statele naţionale, căci familia masonică este mapamondul.

dică, înfrăţindu-se pe toţi iniţiaţii deopotrivă. Eu nu admite distincţia decât numai între diferite grade ierarhice (p. 25).

In cadrul acestei cuvântări, în care se aduceau acente atât de vehemente împotriva sectei, cel care vorbea a declarat, aşa cum declarase şi cu doi ani mai înainte tot dela tribuna Camerei, că el a fost mason, deşi lucrul nu mai era necesar, fiind de domeniu public:

„Domnilor, am fost în masonerie, unde am rătăcit vremelnic câteva luni.

Dl. I. Hudiţă: *Te-ai supus ritualului?*

Dl. G. A. Cuza: *Nu m'am supus ritualului, şi faţă de sugestiile ce mi se dădeau acolo, mi-am păstrat toate rezervele. Iar când mi-am dat seama că, între loja aşa zisă naţională şi celelalte masonerii nu există nicio deosebire conceptivă, atunci am plecat. Această plecare a mea a fost determinată în primul rând din clipa când am aflat că loja naţională are şi ea jidani ei, ca toate celelalte. In organizaţii dela Iaşi nu erau jidani, dar loja naţională din Bucureşti număra 120 de jidani, care au plătit la iniţiere 30 până la 60 mii de lei, şi care prin fondurile lor susţin edificiul acestei masonerii...*

Dl. Sever Paşchevici: *D-le Cuza, D-ta când ai intrat în masonerie nu ştiai că acolo sunt şi evrei?*

Dl. G. A. Cuza: *Când mi s'a vorbit de masonerie, mi s'a spus: masoneria noastră înţelege să-şi păstreze caracterul ei naţional, independent de masoneria universală, şi ea luptă pe terenul oculţi împotriva iudaismului încuibat în loja Marelui Orient (p. 21).*

Domnilor, prin mirajul naţionalismului am căzut victimă pentru o clipă, ca şi atâţia alţii, până am ajuns să mă conving că atât Loja Naţională cât şi Marele Orient sunt un singur vad cu apă mercurioasă, amândouă urmărind nimicirea aceloraşi tradiţii sacre pe care se sprijină popoarele (p. 22).

Ţin să adaug că eu nu am fost decât în gradul întâiu al ucenicici, şi că toate cunoştinţele pe care le am în această privinţă au fost culese din cărţi cercetate ulterior, cărţi din care mi-am însuşit adevărata iniţiere, şi care au făcut din mine un duşman ireductibil al masoneriei, căci altfel numai dela gradul 18 încep a fi se dezvălui scopurile ei ascunse... (p. 23).

Poate am stăruit cam mult asupra acestor reminiscenţe parlamentare. Dar în ele vibrează nu numai scumpa şi neştearsa amintire dată marelui luptător naţionalist, astăzi dispărut, Căluneanu, ci mărturisesc mai ales primul atac de front contra lojelor, spre a se şti că acolo, în Parlamentul României mari dintre anii 1931 şi 1934, a fost zidită piatra le temelie a edificiului care a înăbuşit viaţa trăitoare şi conspirativă a Marelui arhitect Hiram.

Lupta începută în Cameră am continuat-o neîntrerupt răspândindu-mi convingerile în toate direcţiile şi prin toate mijloacele, cu un răsunet tot mai mare în masele populare.

In toamna anului 1934 am publicat în „Revista Critică" a profesorului Grigore Pascu (an. 8, nr. 4, Oct.-Dec. 1934) un studiu despre *Francmasoneria în Germania*, fiind doar un capitol dintr'o *Istorie a Francmasoneriei Mondiale*, pe care din nefericire n'am putut-o termina. Studiul publicat şi în broşură separată în 3000 de exemplare (*Francmasoneria în Germania*, Iaşi 1935), a cunoscut un răsunător succes de librărie, ediţia fiind epuizată în mai puţin de şase luni. (Păstrez încă şi acum repetatele comenzi ale librăriei „Cartea Românească" din Bucureşti).

In 1934 şi 1935 am intensificat conferinţele antimasonice, la început singur, apoi în tovărăşia prof. universitar *G. Pascu*, directorul acestei reviste, şi un înverşunat duşman al hrubelor. N'a fost oraş mai însemnat din ţară, unde să nu fi răsunat strigătul nostru de alarmă. In Ardeal ca şi în Banat, în Oltenia, Muntenia şi Dobrogea, în Moldova întreagă, — pretutindeni eram primiţi cu cel mai viu interes şi cele mai călduroase manifestaţii.

Aşa, la Turnul Severin, la banchetul care a urmat după conferinţa ţinută acolo la 20 Ianuarie 1935, d-l Tudor Costescu, preşedintele Universităţii libere şi fondatorul Palatului Cultural, zicea:

„D-l George Cuza are marele merit că, paralel cu preocupările d-sale de fiecare zi, împărtăşeşte şi marelui public pericolul permanent ce-l constitue pentru toate ţările în general, dar pentru România în special, plaga nenorocită a masoneriei, acest butoiu cu pulbere, care, după cum am văzut din luminoasa d-sale conferinţă, a fost aşezat la temelia statului nostru, cotropind, spre nenorocirea noastră, o serie de minţi luminate, o serie de oameni cari au avut sau poate vor avea posturi de răspundere în conducerea ţării şi a neamului...

In numele Palatului cultural vă rog să primi ţi exprimarea mulţumirilor noastre pentru atât de documentata D-voastră conferinţă şi, urmând tradiţiei acestei instituţiuni, vă rog ca în viitoarea sesiune să ne faceţi cinstea de a reveni.

N'au lipsit desigur nici incidente mai mult sau mai puţin hazlii. Aşa, la Cernăuţi, după un strălucit succes în sala arhiplină a Teatrului Naţional, G. Pascu se pomeneşte între culise cu un domn dr. *Pauline-Burlă*, care se recomandă cumnat al d-lui dr. *I. Nistor*, fost ministru al Bucovinei, şi pe-un ton foarte agitat, contestă că d. Nistor ar fi mason. G. Pascu i-a răspuns că ar primi bucuros o clarificare din partea d-lui Nistor pentru a o da publicităţii. Evident, dezminţirea n-a mai venit nici până astăzi pentru binecuvântatul motiv că d. Nistor era într'adevăr mason, cum rezultă din lista oficială publicată în numărul trecut al revistei.

La Tecuci d. V. *Beldie*, şeful ţărăniştilor locali, a căutat să schiţeze o întrerupere, dar, spre... nenorocul d-sale.

La Roma, unde am fost împreună cu d. G. Pascu, la 12 Ianuarie 1935, după terminarea conferinţei mă pomenesc cu o misivă misterioasă din care citez finalul ca o mostră de inteligenţă masonică.

Şi atunci, când aceste sunt aşa de frumoase perceptele, cum noi masonii, să vă credem pe d-v. răucvoitori amatori, care nu faceţi decât vrajba în lumea profană şi vă apăraţi de această unită asociaţiune care dăinueşte de când există lumea şi în toate popoarele. Chiar azi toţi oamenii mari ai lumii sunt francmasoni (sic, frac) şi de aceia se ajunge la unitatea universală (12 Ianuarie 1935).

Iar noi continuam neobosiţi calea muncii noastre pentru a face ca *unita asociaţiune* să nu mai dăinuiască pre cât a dăinuit. Truda a fost imensă. La un moment dat nu mai ştiam cum să ne împărţim zilele de sărbătoare şi Duminicile pentru a putea răspunde chemărilor insistente ce ne veneau de pretutindeni.

Firește, francmasonii din oraşele unde anunţam conferinţe antimasonice căutau, prin calomnii şi ameninţări, să le zădărnicească, cum a fost la Constanţa. Totuşi efectul conferinţei a fost extraordinar. In schimb, venind să vorbească după noi la Huşi şi la Botoşani, d. M. Sadoveanu s'a văzut în imposibilitate să-şi dezvolte conferinţa anunţată despre Ştefan cel Mare, — ceia ce însemna începutul lichidării francmasoneriei în Moldova.

Pe măsură ce publicul aprecia tot mai călduros demascarea ocultei, creştea veninul răzbunător al fraţilor ameninţaţi în existenţa lor subversivă.

Incă dela 1930, am fost pus *în adormire*, termen tehnic al iniţiaţilor pentru a desemna pe cei excluşi din cauza de indisciplină faţă de capitol. Nu mult în urmă am aflat că adormirea s'a preschimbat în osânda desfiinţării, conform perceptelor ordinului şi cu tot aparatul simbolic utilizat în asemenea împrejurări.

Nu degeaba există în masonerie un grad special, al 30-lea, aşa numitul *Cavaler Cados*, de cea mai autentică origină israelită, *Cados* însemnând *sfânt* pe jidoveşte. Cavalerul cu pricina nu are în atribuţiile sale numai însărcinarea de a *iniţia practica emancipării*, ceia ce s'ar traduce cu sălbatica agresiune împotriva religiei creştine.

La investirea lui se utilizează un ritual special cuprinzând următorul dialog: — Mai cauţi ceva? — Da, răzbunare! — De ce eşti tu Cadoş? — Pentru a distruge prin toate mijloacele, fără încetare nici pace, toată nedreptatea şi oprimarea!... Căci gradul Cadoş este, mai presus de orice, *gradul răzbunării*. El îndeplineşte, în lojă, lugubrul oficiu al arderii unei păpuşi de ceară purtând coroana regească şi înfăţişând pe regele Franţei *Filip-cel-Frumos*, cel care a desfiinţat, în anul 1307, *Ordinul Templierilor*. Tot el are datoria de a purta în ghiată semnul crucii ca o batjocură şi o negaţie permanentă adusă ierarhii creştine. Şi lui îi revin actele de execuţie decretate de lojă, dacă nu efectiv, cel puţin simbolic, împotriva duşmanilor sau trădătorilor sectei.

Subsemnatul care încălcat legea tăcerii masonice şi a lovit fără cruţare şi fără preget în *Frăţia întunericului*, se pare că a dobândit onoarea arderii în efigie, blestemul ostracizării şi atingerea gladiului răzbunător al cavalerului Cados.

An de an, zi de zi, am înfruntat în cariera cât şi în acţiunea mea politică, uneltirea neîndurătoare a hrubelor. M'au fulgerat atacuri nedrepte şi am fost murdărit de noroiul calomniei şi injuriilor; mi s'au smuls de alături camarazii şi mi-au fost îndepărtaţi prietenii cei mai buni. Peste tot, acelaş mână nevăzută dărâma peste noapte zidirea trudnică a zilei, semănând în calea luptei numai prăpăstii, şi în vadul năzuinţilor ideale, numai zăgazuri.

Iată cum trebue să fie înţeleasă *demiterea* sau, mai bine zis, *osândirea* mea. Am fost *demis* pentru a fi denunţat speluncа tăinuitelor conspiraţii, pentru a fi înfierat pontifii adonhiramici, pentru a fi dus o campanie fără cruţare între nimicirea celei mai scelerate arme din arsenalul iudaic.

Şi iată de ce mă mândresc cu această *demitere* şi o doresc tuturor acelora care n'au avut încă temeritatea abjurărilor publice şi recunoaşterea unei erori care numai în asemenea condiţii te desposedează de păcatul crimei împotriva neamului.

Gh. A. CUZA

[1] Cuvântarea este publicată în Monitorul Oficial, III, şedinţa Camerei dela 5 Aprilie 1934, şi a fost extrasă apoi în broşură sub titlul **Naţionalismul Cultul şi Democraţia Iudeo-Masonică** (Bucureşti, Impr. Centr. 1935). Din ea fac citaţiile de mai jos.

30 IANUARIE 1933

de

Dr. IOSEF GOEBBELS

„Pare că este un vis. Wilhelmstrasse este a noastră. Fuehrerul a şi început să lucreze la Cancelariatul Reichului. Stăm la fereastră şi privim cum trec în lumina faclelor sute de mii de oameni, manifestând pentru bătrânul Preşedinte al Reichului şi pentru tânărul Cancelar, exprimându-şi satisfacţia şi bucuria.

La prânz ne adunasem cu toţii la Kaiserhof şi aşteptam... Fuehrerul se află la Preşedinte. Trăim momente de încordare care nu pot fi descrise. O mulţime imensă ocupă trotuarele, între Kaiserhof şi Cancelariat. Nu se auzea o şoaptă. Ce se petrece oare înăuntru? Inimile noastre se zbat între îndoială şi speranţă, între bucurie şi descurajare. Am fost prea de multe ori înşelaţi pentru ca să mai putem avea o încredere fără margini în marea minune.

Dela o fereastră privim, fără încetare, spre ieşirea dela Cancelariat. Pe aici trebue să iasă Fuehrerul. De pe faţa lui se cunoaşte dacă a reuşit. Chinuitoare ceasuri de aşteptare. In fine se vede ieşind un automobil. Lumea izbucneşte în urale şi salută. Mulţimea a înţeles că marea întorsătură a istoriei este pe cale să se facă.

Vine Fuehrerul!

După câteva minute, el se află cu noi în aceiaşi cameră. Nu spune nimic. Nici noi nu spunem nimic. Ochii îi sunt plini de lacrămi. E ceasul cel mare!

Fuehrerul a fost numit cancelar. Prestase chiar şi jurământul în faţa Preşedintelui Reichului. Marea hotărâre fusese luată. Germania se află la o răscruce a istoriei sale.

Măreţia momentului ne copleşeşte. Fiecare strânge mâna Fuehrerului, manifestând în felul acesta o reînoire a credinţei de totdeauna.

Este minunat cât de modest e Fuehrerul în momentele cele mai mari şi cât de mare este această modestie a sa.

In faţa hotelului, mulţimea a izbucnit din nou în urale. Numirea lui Hitler, ajunsese la urechea fiecăruia. Miile se transformă în zeci de mii. Un val imens de oameni se revarsă spre Wilhelmstrasse.

Ne aşezăm de îndată la treabă. Reichstag-ul va fi dizolvat. N'a fost tocmai uşor pentru a convinge şi pe ceilalţi colegi din minister (ne-naţional-socialişti n. tr.). Peste 4 săptămâni vor avea loc noile alegeri. Cabinetul va lansa chiar astăzi o proclamaţie către poporul german.

Mă duc la sediul nostru regional şi anunţ noua schimbare a lucrurilor. Este o clipă solemnă. Toţi sunt adânc mişcaţi. In această sală, în care ne-am sbuciumat de atâtea ori, domneşte o tăcere desăvârşită ca într'o biserică.

Am parcurs deci prima etapă a luptei noastre, cucerind puterea. De acum înainte începe o nouă muncă: să menţinem această putere.

La Kaiserhof, Fuehrerul are o convorbire cu noul ministru de războiu. Incepe activitatea guvernului.

Restul zilei se scurge ca în vis. Seara se lasă încet deasupra capitalei Reichului.

La ora 7, Berlinul este asemenea unui furnicar.

Incepe retragerea cu torţe. Cortegiul este nesfârşit, dela 7 seara până la ora 1 după miezul nopţii, mii şi mii de oameni defilează prin faţa Cancelariatului Reichului. Cămăşi brune, detaşamente de S. S. tineretul Hitlerist, civili, bărbaţi, femei, părinţi, care-şi poartă copii în braţe şi îi ridică în sus atunci când ajung în dreptul ferestrei Fuehrerului. Domneşte o bucurie de nedescris. La câţiva metri numai de Cancelariatul Reichului, bătrânul Preşedinte priveşte şi el la fereastră. Are înfăţişarea unui erou de legendă şi din făptura lui emană o vrajă mistică. Sute şi sute de mii trec în pas cadenţat pe sub această fereastră.

Este pornirea naţiei întregi! Germania s'a deşteptat!

Intr'o mărturisire spontană, poporul s'a declarat pentru revoluţia germanilor.

Nu se poate descrie cetace se petrece în inimile noastre. Iţi vine să râzi şi să plângi în acelaş timp. Trec alţi şi alţi oameni, în aceleaşi nesfârşite urale.

In piaţa Wilhelm din faţa Cancelariatului, copacii sunt plini de sute de tineri, care-l aclamă cadenţat pe Fuehrer.

Tot poporul îl sărbătoreşte.

Pentru prima dată, o manifestaţie a poporului german este radio-difuzată. Pentru prima dată, glasul nostru este transmis prin toate posturile de emisiune. N'am putut să spun altceva decât că suntem fericiţi şi că vom continua să muncim şi mai departe.

(Din cartea „Vom Kaiserhof zur Reichskanzlei" de dr. Joseph Goebbels, Ministrul Propagandei Reichului).

Dr. JOSEP GOEBBELS

O inaltă măsură revoluţionară!

Impotriva schingiuirilor şi barbariilor

Trăiască Generalul Antonescu!

Până astăzi era o sumbră tradiţie, la jandarmi, la Poliţie şi la Siguranţă ca cei aduşi „pentru cercetări" să fie în realitate supuşi celor mai groaznice torturi. Era o infamie care dezonora tot aparatul nostru administrativ şi poliţienesc.

Generalul Ion Antonescu, om care el însuşi a suferit, vrea să curme odată pentru totdeauna aceste odioase procedee care amintesc cele mai întunecate vremuri.

Circulara pe care a dat-o dăunăzi, e de ajuns ca să vorbească singură. Noi o reproducem aici. Ea va trebui ascultată.

1. Cu ocazia recentelor tulburări, Domnul General Antonescu a ordonat armatei, în repetate rânduri, ca să nu facă uz de armă decât numai spre a se apăra, adică numai atunci când rebelii vor fi tras asupra ei.

Numai datorită acestui fapt, armata nu a avut pierderi numeroase, iar rebelii care au atacat localul Preşedinţiei Consiliului de Miniştri şi Palatul Telefoanelor au lăsat numeroşi morţi pe teren; dacă printre aceştia s'au găsit femei şi copii, aceasta se datoreşte faptului că rebelii au pus în rândul întâi femeile şi copiii pe care îi împingeau dela spate cu revolverul.

2. Cu ocazia cercetărilor în curs Domnul General Antonescu a dat ordin autorităţilor civile şi militare ca să procedeze în cadrul strict legal; ca urmare toate arestările s'au făcut numai de Parchetele Militare: toţi cei găsiţi nevinovaţi au fost puşi imediat în libertate, iar cei rămaşi arestaţi au fost trataţi pe cât posibil cu toată omenia.

3. Toate svonurile puse în circulaţie, cum că, la Poliţie şi Siguranţă se maltratează cei arestaţi, sunt lansate chiar de acei care în trecut au condus aceste autorităţi şi care aveau obiceiul să maltrateze pe arestaţi. Pentru ca cetăţenii să se convingă că azi nu se maltratează nimeni, Domnul General Antonescu a dat ordin ca atât la Poliţie cât şi la Siguranţă să se permită pătrunderea în interiorul acestor autorităţi, tuturor cetăţenilor care vor să se convingă la faţa locului că nu se maltratează nimeni.

Ministrul Afacerilor interne

G-ral de Divizie, D. POPESCU

Sunt cuvinte care fac inutil orice comentariu, — dumulţumi să spunem numai atât pă cum niciun elogiu nu ni s'ar părea de ajuns. Noi ne vom mulţumi să spunem numai atât:

— TRAIASCA GENERALUL ION ANTONESCU!

Şi vom şti să colaborăm cu dânsul. De aceea toate persoanele care ar cunoaşte asemenea violenţe, barbarii, schingiuiri, sunt rugate să ni le semnaleze cu date precise. In ziarul nostru se va găsi oricând o coloană oricât de mare pentru stârpirea lor.

Toate aceste cazuri — dacă mai sunt — noi le vom aduce neîntârziat la cunoştinţa publică şi la cunoştinţa Generalului cei dintâi.

Şi e sigur că repararea, că sancţiunile legale nu vor întârzia să vină.

T. V.

EXPLICAREA GARZII DE FIER

EXPLICAREA GENERALULUI ANTONESCU

(Urmare din pag. 1-a)

re ajungeau să conrupă chiar spiritul conducătorilor, păreau deopotrivă să turbure aproape, cu aroganţa, cu sgomotul lor chiar liniştea de piatră a marilor morţi legionari!

Aceşti intruşi, aceşti nouveniţi, El rezumă tot răul de care vorbim, agenţi ai dezordinii, ai dezbinării şi crimei — iar dacă trebue neapărat să vedem undeva „mâna masoneriei", apoi probabil că aici ar fi s'o descoperim mai evident şi mai sigur...

In această adâncă urzeală, care se pricepea să ridice prăpăstii, în această intrigă, şi în această lentă destrămare care ataca însăşi norma Legiunii, substanţa şi spiritul ei, Şi nu erau numai aceşti condeieri echivoci cari trec uşor cu „conştiinţa" şi călimările lor dela o casă la alta, nici numai aceşti politicieni obscuri cari tac şi lucrează — ...iar peste noapte „se preschimbă" în „eroi" sau chiar în „şoimi de fier" cum zice cântecul legionar! — nu, nu, nu erau numai aceşti „indivizi" pe cari cu diverse nume îi vezi mereu pretutindeni, toţi din aceeaşi pastă şi din aceeaş făină... Dar era poate încă mai mult, pleava anarhică a drumurilor, care nu-şi mai avea loc aici în dezordinea comunistă şi care venea acum — ...cu ce figuri!, cu ce capete! cu ce ochi de fiară! — să îngroaşe rândurile... naţionalismului! Cum au pătruns ei aici? Nu m'aş pricepe să spun. Dar în ultimele zile n'am avut decât să-i vedem! Erau haitele astea din stradă — între care, grav rătăcite, se puteau zări atâtea figuri lunare! —, erau aceşti borfaşi ai drumurilor cari s'au putut găsi între butoaie cu ţuică şi murături, aceşti nemernici cari agitau steagurile demenţei, insultând armata şi scuipând eroismul ei...

continuau să-mi privească fruntea...

Vreo doi sau trei au deschis ochii mari. Se părea că au priceput... Dar ceilalţi! Ceilalţi cari nu mai aveau să priceapă nimic, — fiindcă ei ştiau bine ce vor! Şi am văzut atunci în cine trebuia, Generalul, să tragă! In aceşti mizerabili fără îndoială, cari n'aveau nimic legionar — figuri injectate, capete roşii!, — să tragă însă cu aceleaşi gloanţe care aveau să lovească şi pe cei buni, pe cari eu însumi i-am putut astfel cunoaşte... ca să le văd revolverele căzând, să ne dăm mâna şi până la sfârşit să ne despărţim prieteni! Şi am priceput atunci mai ales drama fără nume a Generalului, durerea unui om înfrânt peste visurile lui...

„...Copiii mei dragi"! Aceste mitraliere care alergau pe străzi, ca un plâns îngroşit al dramei unanime în care trăiam!

*

Astăzi privim atâtea ideale castele care s'au prăbuşit. Stăm frânţi de durere! Minunea, — cu aripile ei rănite... Ştim bine, am identificat acum pe acest asasin din umbră, — acest intrus atât de anarhic, şi de care n'avem nevoie!

Dar au căzut atâţia Români, — buni, eroici, şi de o parte şi de alta. La mormintele lor, acuma din nou deschise, nouă ni se va îngădui să ne plecăm deopotrivă! Unii au apărat cu piepturi totdeauna viteze ordinea ţării, — alţii au crezut că aveau din nou misiunea să apere spiritul şi adevărul ei... Zac toţi acum, înfrăţiţi deapururi, în acelaş pământ al Patriei! Dar în ceasul acesta atât de târziu, să ascultăm toţi strigătul lor, — care cunoaşte astăzi, e sigur, o adevărată lumină. Pentru cei drepţi şi buni, pentru cei cari n'au făcut decât să greşească, îngădue-ni-se nouă cel puţin, să cerem aici, în ordinea nouă, marea clemenţă a Ţării. Şi peste drama de atât sânge vărsat, lângă fiorul acestor morminte care abia s'au închis, în aceste întristate concerte ale înmormântării şi ale durerii, să auzim mai atent glasul adânc al morţilor, căruia Generalul îi face atâta ecou, glasul marilor împăcări, — în altă IUBIRE.

TOMA VLADESCU

UN ATAC NOCTURN

Eu i-am putut cunoaşte mai bine în nopţile tragice din acest trist Ianuarie... M'au vizitat!

Era abia la căderea serii — **tempus erat quo prima quies...** — când o bandă formată din tot ce are strada mai inform şi dement, şi în care se găseau vreo şease-zeci de briganzi, au pătruns în apartamentul meu ca să mă înveţe probabil cu revolverul în piept şi cu ranga de fier, cam ce este naţionalismul... Dar dacă n'am izbutit să mă liberez uşor de atâtea nefolositoare arme, am putut totuşi să explic băeţilor, prin asurzitorul vacarm al devastării, că eu am alte păreri — şi că părerile astea mi se cunosc mai demult... Că ei mai ales nu vor putea să mă înveţe nimic, nici cu aceşti drugi de fier, nici cu revolverele astea care

Tipografia „Universul" la care ne tipăream, suferind grave deteriorări în urma evenimentelor cunoscute, ziarul nostru nu a putut să apară săptămâna trecută.

Incepând cu numărul acesta ziarul nostru va apare regulat la Tipografia „Tiparul Românesc" în aceleaşi condiţiuni technice ca şi până acum.

Ne reluăm aşa-dar astăzi apariţia regulată, pe care sperăm să n'o mai întrerupă nimic.

*

Tot cu acest prilej e bine să lămurim că cele două numere trecute ale ziarului nostru, care n'au apărut, — când am explicat prin „cauze cu totul independente de voinţa noastră" — a fost din pricina vechei conduceri care în două rânduri a oprit în întregime articolele directorului nostru.

Lipsiţi astfel, şi în ultimul moment, de prima pagină a ziarului, e dela sine înţeles că apariţia foii era ca însuşi zădărnicită.

IMPRIMERIILE „TIPARUL ROMANESC" S. A. Str. Sarindar Nr. 16 — Bucureşti.